

ΠΕΡΙΟΔ. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' — ΕΤΟΣ 22ον

ΓΡΑΦΕΙΑ

'Οδός Σωκράτους 2 και' Αρσάκη 4

Διευθυντής - Έκδοτής:

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Έξωτερ. 'Απλή Έκδοσις Λρ. 12

» Πολυτέλης » » 16

Έξωτερ. 'Απλή » Φρ. 15

» Πολυτέλης » » 20

ΤΑ ΚΑΤΑΔΥΟΜΕΝΑ ΣΚΑΦΗ

Ἡ Ἑλλάς ἀπέκτησεν ἐσχάτως τὸ πρῶτον καταδύομενον σκάφος «Δελφίν» ἐκ τῶν ναυπηγείων Σνάιτερ, ἐν Σαλὸν τῆς Γαλλίας, τοῦ ὁποῦν δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τῆς καθελκύσεως, γενομένην τὸν παρελθόντα Ἀύγουστον.

Χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, παραθέτομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ πᾶν ὅ,τι σχετικὸν μὲ τὴν σπουδαίαν ταύτην ναυπηγικὴν πρόδοον.

Τὰ πρῶτα σχέδια, μελέται καὶ ἀπόπειραι πρὸς κατασκευὴν τοιούτων σκαφῶν, χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 17ον αἰῶνος. Ὑπὸ πρακτικῆν ὁμῶς ἔννοιαν μάλιστα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐπέτυχεν ὁ νεωτερισμὸς οὗτος τῆς ναυπηγικῆς, ἰδίως δὲ δρεῖλεται εἰς τὰς ἐργασίας τῶν γάλλων Γουσταύου Ζεδέ, Γκουμπέ, Λωμπέρ καὶ τοῦ ἀμερικανοῦ Χολλάν.

Κατ' ἄρχας ἀναυπηγήθησαν τὰ ἐπιβρυχία, μὲ ἐν μόνον κῦτος, ἐντὸς τοῦ ὁποῦν ἕπηρ-

χον ὁμοῦ τὰ μηχανήματα, αἱ θέσεις τοῦ πληρώματος καὶ αἱ ἀποθήκαι τοῦ ὕδατος, αἱ ὁποῖαι πλη-

ροῦνται ὕδατος, διὰν πρόκηται νὰ βυθισθῶσι, τὰ σκάφη. Σημαντικὸν δὲ μειονέκτημα τῶν τοιούτων ὑποβρυχίων ἦτο, ὅτι ἦσαν ἀκατάλληλα πρὸς ἐπίπλευσιν.

Σήμερον ὁμῶς τὰ σκάφη ταῦτα κατασκευάζονται ὅπως, ὥστε ἡ ἐλαφρότης των, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐδσταθείας των, νὰ τοῖς ἐπιτρέπη τὴν διαρκῆ ἐπίπλευσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, δηλαδὴ ὥπως τὰ τορπιλλοβόλα, καὶ τὴν κατὰ βούλησιν κατὰδυσιν. Ὡς ἐκ τῆς οὐσιώδους δὲ ταύτης διαφορᾶς μεταξὺ

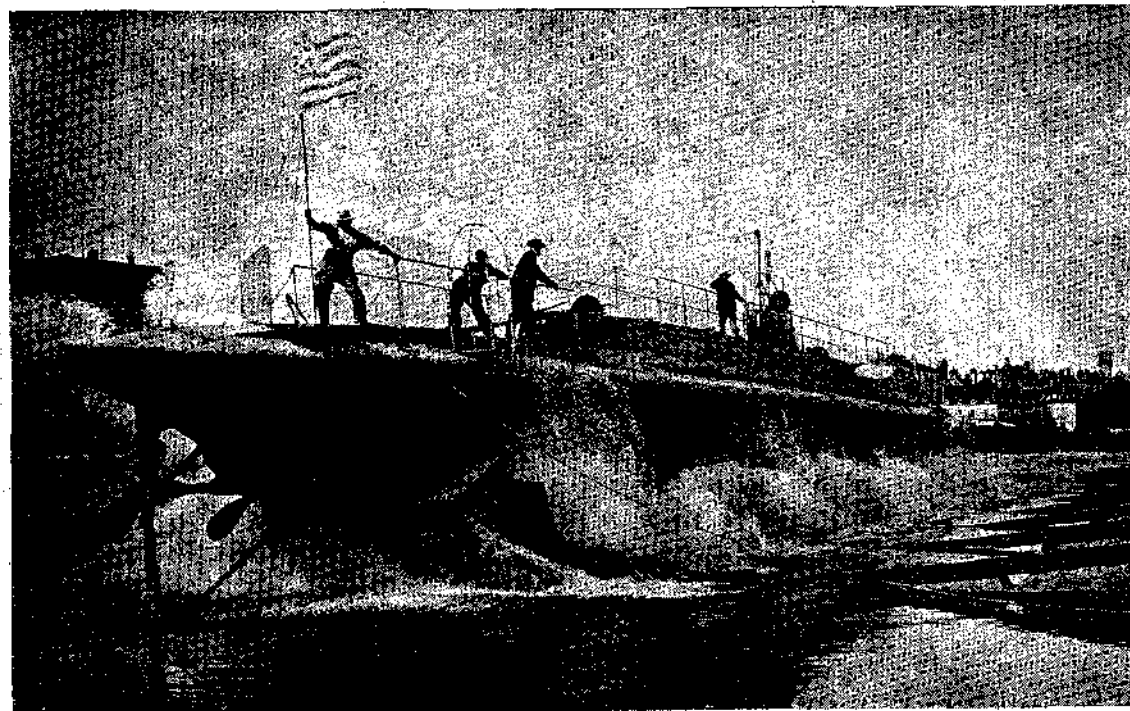

Τομὴ καταδυομένου ἀμερικανικοῦ τύπου.

20—40. Ἔχουν δὲ ἐξωτερικὸν περιβλήμα τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται περὶ 5 δλοκλήρον τοῦ ἑσωτε-

τῶν πρῶτων τοιούτων σκαφῶν καὶ τῶν σημερινῶν μετωνομάσθησαν ταῦτα ἐξ ὑποβρυχίων εἰς καταδύομενα.

Διὰ νὰ ἐννοηθῇ δὲ καλλήτερον ἡ μεταξὺ των διαφορά, σημειοῦμεν ὅτι τῶν ὑποβρυχίων ὁ ἐπιτοπισμὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων ἦτο 5-15 τοῖς εκατόν, ἐνῶ τῶν καταδύομένων εἶναι

Ἡ καθέλκυσις τοῦ πρώτου ἑλλην. καταδυομένου «ΔΕΛΦΙΝ»

ρικοῦ τοῦ κελύφους. Ὁ τύπος οὗτος ἀνήκει εἰς τὰ γαλλικὰ καταδυόμενα, τοῦ εφευρέτου Λωμπέρ, τοιοῦτο δὲ εἶναι καὶ τὸ ἑλληνικὸν καταδυόμενον «Δελφίν».

Τὰ καταδυόμενα Λωμπέρ ἐβελτιώθησαν ἀνυπολογίστως ἀπὸ τοῦ 1897, ὅποτε κατὰ πρώτην φορὰν ἐναυπηγήθησαν. Ἡ πλωιμότης των, ἡ εὐσιμότης καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ πλοῦ των καὶ ἡ ἰκανότης των πρὸς ἐπίθεσιν ἐδοκιμάσθησαν ἔξω πάσης ἀμφιβολίας εἰς τὸ Γαλλικὸν ναυτικόν.

Τὸ καταδυόμενον «Παπὲν», ἀνήκον εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐταξείδευεν εἰς ὀλίκων διάστημα 2200 μιλίων ἀπὸ τῆς 21ης Σεπτεμβρίου, μέχρι τῆς 12ης Ὀκτωβρίου 1909, καὶ μέρος τούτου, τὸ ἀπὸ Ροσσεφὼρ εἰς Ὀρὰν διάστημα, ἀνερχόμενον εἰς 1230 μίλια, ἐκαλύφθη ὑπὸ διαρκῆ κακοκαιρίαν καὶ ἄνευ προσεγγίσεως.

Ἐν τούτοις οὗτε τὸ παραμικρὸν ἀτύχημα συνέβη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ του, ἐλέγχον ἀτέλειαν τοῦ σχεδίου του, καὶ ἄλλα πλοῦ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἐξετέλεσαν ἕκαστον μέχρι 14 χιλ. καταδύσεων, χωρὶς νὰ σημειωθῆι τι τὸ ἀπεικταῖον.

Τὸ ἀτύχημα τοῦ «Πλυβιδὸς» εἰς τὴν Μάγνην, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δέον ν' ἀποδοθῆι μόνον εἰς τὴν σύγκρουσιν καὶ ἦτο ἀτύχημα οὐχὶ εἰδικὸν εἰς τὰ ὑποβρύχια, ἀλλὰ δυναμένον νὰ συμβῆ, ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς ὅροις, εἰς οἰονδήποτε μὴ καταδυόμενον σκάφος.

Καταδυόμενα τοῦ τύπου Λωμπέρ κατασκευάσθησαν ἐσχάτως ἀρκετὰ παρὰ τοῦ ναυπηγείου Σνάιδερ εἰς τὸ Σαλὼν. Ἐχουν ἐκτόπισμα 311 τόννων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ 465 τόννων ὑποβρυχίως—διαφορὰ 154 τόννων. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δύνανται ν' ἀναπτύξουν ταχύτητα 15 κόμβων, ὑπὸ τὸ ὕδωρ δὲ 8 κόμβων.

Τέσσαρα εἶναι τὰ κυριώτερα των διαμερίσματα. Τὸ πρῶτον χρησιμεύει ὡς ὕδαταποθήκη, πληρουμένη δι' ἕρματος ἐξ ὕδατος καὶ χρησιμεύουσα ὡς ἐξουδετεροῦ τὰς συγκρούσεις. Διὰ τοῦτο οἰαδήποτε σύγκρουσις πρὸς τὸ πρῶτον αὐτῶν μέρος δὲν θὰ ἐπηρέαζε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὸν πλοῦν των.

Τὸ δεῦτερον διαμέρισμα περιέχει τορπιλλοβλητικὸν σωλήνα, βάλλοντα διὰ πεπιεσμένον ἀέρος, μίαν τορπίλλην καὶ τὰ διὰ τοῦς ναύτας προωρισμένα διαμερίσματα.

Τὸ τρίτον διαμέρισμα περιλαμβάνει τοὺς ἠλεκτρικοὺς πυκνωτάς.

Τὸ τέταρτον διαμέρισμα, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ κεντρικόν, περιλαμβάνει τὴν συσκευὴν τοῦ πηδαλίου, τὸ πηδάλιον τῆς καταδύσεως καὶ τὰ διαμερίσματα τῶν ἀξιοματικῶν, συγκοινωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ πυργίσκου.

Ἐρχονται ἔπειτα τὰ διαμερίσματα τῶν μηχανῶν καὶ αἱ συμπληρωματικὰ κινητήριον μηχανὰ. Ἄλλο διαμέρισμα περιλαμβάνει τὰς ἠλεκτρομηχανάς, ἄλλο τὸν πεπιεσμένον ἀέρα, ὅπου εὐρίσκονται καὶ τὰ διαμερίσματα τῶν

ὑπαξιωματικῶν, ἄλλο δὲ—τὸ καὶ τελευταῖον—χρησιμεύει ἐπίσης ὡς ὕδαταποθήκη.

Τέσσαρα τορπιλλοβλητικὰ κινητὰ μηχανήματα εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ δύνανται νὰ μετακινήθουν, ὅταν πρόκειται νὰ βυθισθῆι τὸ σκάφος. Τὰ μηχανήματα αὐτὰ λειτουργοῦν διὰ πεπιεσμένον ἀέρος ἐκ τῶν ἔσω.

Κάθε καταδυόμενον ἔχει πέντε τορπίλλας ἐτοιμοὺς πρὸς ἐκσφενδορισμὸν καὶ μίαν τορπίλλην ἐφεδρικήν.

Τὸ κατοικήσιμον

Ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τῆς κατασκευῆς τῶν καταδυομένων εἶναι τὸ κατοικήσιμον αὐτῶν, ὅταν εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν. Ὅταν ταξιδεύουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματος δύνανται νὰ τοποθετηθῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν τορπιλλοβόλων. Τέλειον δὲ σύστημα ἀερισμοῦ ἐπιτρέπει τὴν ἄνετον ἐργασίαν τῶν ἐντὸς τοῦ κύτους ἐργαζομένων ναυτῶν. Ὅταν τὸ πλοῖον καταδυθῆι, ὁ ἐν αὐτῷ ἀποταμιεύουτος ἀὴρ ἐξαρκεῖ ἀνέτως διὰ δώδεκα ὁλοκληροῦς ὥρας, χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

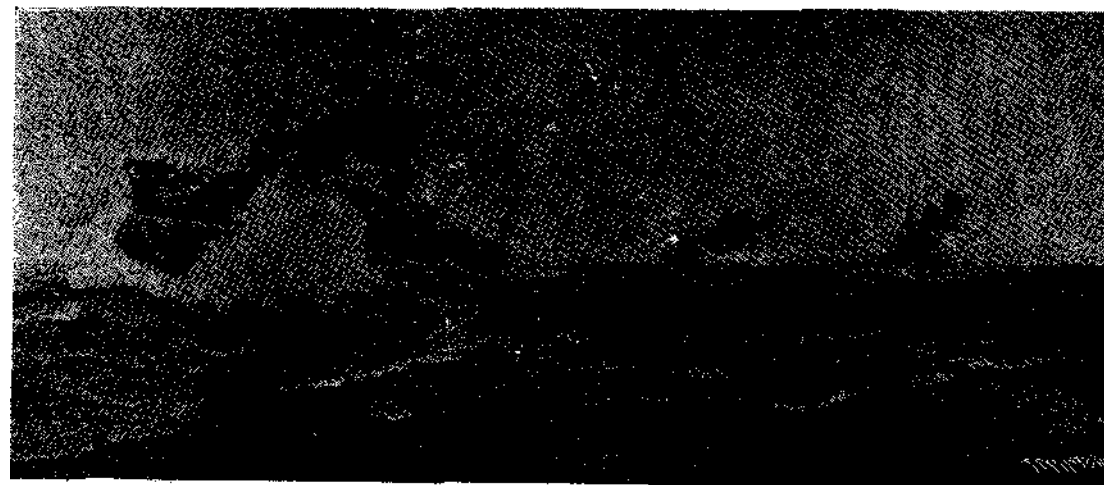
Αἱ βαλβίδες τοῦ ἀέρος εὐρίσκονται διαρκῶς πρὸ τοῦ διοικοῦντος ἀξιοματικοῦ, ἠλεκτροκίνητα δὲ μηχανήματα γεμίζουν καὶ ἀδειάζουν τὰς ὕδαταποθήκας ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, οὕτως ὥστε, ἐν δεδομένη στιγμῇ, ἡ κατάδυσις νὰ γίνεται ἀκαριαίως.

Μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστικῶν μηχανημάτων ἐνὸς καταδυομένου εὐρίσκεται καὶ τηλεφωνικὸς σηματοδότης.

Ἡ κατάδυσις κανονίζεται διὰ τριῶν πηδαλίων διὰ τῶν ὁποίων κατορθοῦται νὰ καταδύεται τὸ σκάφος εἰς οἰονδήποτε βάθος μετ' ἀκριβείας κυμαινομένης εἰς περιθώριον 50—60 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρον.

Ὅταν τὸ ὑποβρύχιον εὐρίσκεται ὑπὸ τὸ ὕδωρ, συγκοινωνεῖ μετὰ τὴν ναυαρχίδα καὶ μετὰ τὰ λοιπὰ πλοῖα τοῦ στόλου δι' ὑποβρυχίων κωδῶνων, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τοῦ ἀουρμάτου.

Τοιοῦτος, ἐν ὀλίγοις, ὁ μηχανισμὸς καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν καταδυομένων, τὰ ὁποῖα ἐλατὰ προοδευτικὰ κράτη παρεδέχθησαν ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῶν ναυτικῶν ἐξοπλισμῶν των, ἰδίᾳ δὲ θεωροῦνται καταλληλότερα διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἄμυναν τῶν ἀκτῶν, ὅπου ἀθέατα δύνανται νὰ προσβάλλωσι τὰς ἐχθρικοὺς αἰφνιδίως ἐπιθέσεις.

Προσβολὴ καὶ ἀνατίναξις θωρηκτοῦ ὑπὸ καταδυομένου

ΕΠΙ ΤΗ: ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙ ΤΗΣ Δ: Ρ. Μ.

Φεύγεις, φεύγεις, καὶ φεύγουν μαζί σου
τ' ἀηδόνια τοῦ Μάϊ πουλιά,
ἢ φωνὴ των εἶναι φωνὴ σου
κι' ἢ μορφὴ σου αὐτῶν συντροφιά.

Φεύγεις, φεύγεις μακρὰν εἰς τὰ ξένα
χωρὶς ἐν βλέμμα ν' ἀφίσης σ' ἐμέ,
τόσον μίσος τρέφεις γὰ μένα!
οὐτ' ἐν χαιρὲ ν' ἀκούσω ἀπὸ σέ;

Φύγε, φύγε, ὦ κόρη φιλάτη!
πλὴν ὡς πότε θὰ μένω μονῶχος,
πλὴν ὡς πότε θὰ εἶν' ἡ καρδιά σου
τόσον κρύα, σκληρὰ ὡς ὁ βράχος;

Φύγε, φύγε, καὶ εἶθε γὰ δόση
ὁ Θεὸς καὶ ν' ἀλλάξ' ἢ καρδιά σου,
μὲ καλὸ νὰ γυρίσης καὶ τότε
δοῦλος νάμαι γιὰ σέ, συντροφιά σου.

Γ. Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑΣ

(Συνέχεια και τέλος)

‘Αλλ’ έτι τολμηροτέρη πτήσις θεωρείται και ή τού Ουίλβουρ Ράιτ, όστις έκέρδισε τήν βραβεΐον ύψους τής αεροδρομ. έταιρείας των Παρισίων.

Ως φαίνεται και ή ένάερος πτήσις έχει τήν θέλγητρον και τήν ώρικήν άπολύσειν της, καθ’ όσον πάντες οι άνυψούμενοι ύπέρ τήν έδαφος αισθάνονται άνέκφραστον ευχαρίστησιν διατρέχοντες τήν ένάεριν έκτάσειν. ‘Ο άτυχής Moisant περιγράφων τήν ταξείδιον του έγραψεν: «Έκαμα τόν δρόμον από Παρισίων εις Λονδίνον και δέν θά λησμονήσω ποτέ τήν εύκολίαν μέ τήν όποιαν διέτρεχα εις τόν κήθερον ύπεράνω όλων των έμποδίων τής ξηράς και τής θάλασσης. Έχώρουν πρὸς τήν έμπρὸς μέ ταχύτητα μεγάλην και χωρίς φόβον νά συγκρουσθῶ πρὸς οὐδέν. Έδυσκολευόμην νά γνωρίσω τήν πόλιν, άνωθεν τών όποιων διηρχόμην, άλλ’ εις τήν μέλλον βεβάζω θά έκδοθῶν σχετικοί χάρται διὰ τούς αεροπόρους και θά τοποθετηθῶσι σημεῖα εις διάφορα μέρη κατάλληλα, ώστε νά οδηγῆται ὁ αεροπόρος εις τήν πορείαν του: ‘Η Γαλλία έχει νά επιδείξῃ εις τήν σημεῖον τοῦτο τήν καλύτεραν πρόδοον από όλα τήν έθνη και ταύτην άπομιμούνται ταῦτα εις όλα τήν σημεῖα. Τό αεροπλάνον βηθηρόν τελειοποιούμενον και καθιστάμενον στερεότερον και άσφαλέστερον, προώρισται νά καταστή τήν τελειότερον μέσον τής συγκοινωνίας και οὕτω θ’ αύξήσῃ τήν ύλικήν ευδαιμονίαν και τήν ήθικήν πρόδοον τοῦ κόσμου και δέν ύπάρχει άμφιβολία, ότι θά καταστή και όργανον προσεγγίσεως των έθνών,

άτινα οὕτω αποτελέσουσιν έν προσεγγή μέλλοντι τήν μεγάλην ανθρωπίνην οικογένειαν. Σήμερον όλα τήν κράτη κατά τήν μάλλον και ήττον σκέπτονται νά έφοδιάσουν τούς στρατούς των μέ αεροπλάνα.

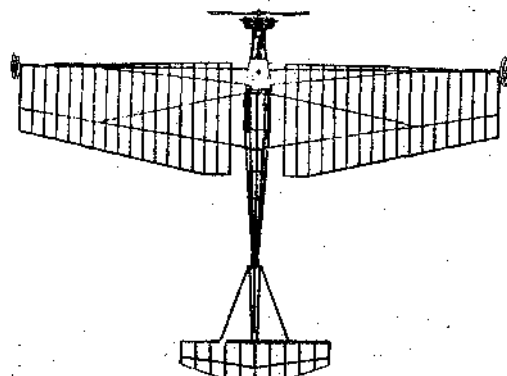
‘Η Αμερική πρώτη εισήγαγεν αυτά εις τόν στρατόν της. Τό πρώτον έν τούτοις αεροπλάνον επέταξεν εις τήν Γαλλίαν σχεδόν δέ ταυτόχρονον και εις τήν Αμερικήν. Αί ‘Ηνωμένοι Πολιτεῖαι εξησφάλισαν τήν προνόμιον των άδελφών Wright από τοῦ 1903.

‘Η Γερμανία έμεινεν όπισω εις τήν αεροπλάνον, διότι έθεώρησεν ὡς μάλλον τελεσφόρον και καλύτερον τήν πηδαλιουχούμενον αεροστάτον. Έν τούτοις έν τοιοῦτον συστήματος Ζεππελιν τιμάται σήμερα ὡς και έν πολεμικόν σκάφος. ‘Ηδη κατασκευάζεται ὁ γίγας μέ 20 άτομα. ‘Η Ιταλία έχει ψηφίσει, πέντε εκατομμύρια διὰ τήν εισαγωγήν τοῦ αεροπλάνου εις τόν στρατόν. ‘Η Αγγλία τώρα μόλις επισήμως ενεργεί διὰ τήν πολεμικήν αεροπλοΐαν της. ‘Η δέ Δούμα τής Ρωσσίας εσχάτως έψήφισε τήν ποσόν 25,000 ρουβλίων διὰ τήν ενθάρρυνσιν τής αεροπλοΐας. Πηδαλιουχούμενα όμως αεροστάτα ύπάρχουν σήμερα περι τήν 30 έν χρήσει, εξ ὧν τή 12 ανήκοντα εις τήν Γερμανίαν. Κατόπιν έρχεται ή Γαλλία μέ έπτά, μετ’ αύτην ή Ιταλία μέ πέντε, εἶτα ή Αγγλία μέ 4 και εἶτα αι ‘Ηνωμένοι Πολιτεῖαι, τή Βέλγιον και ή Ιαπωνία, έχουσαι ανά έν.

Αὐτός είναι ὁ άγών τής κατακτήσεως τοῦ αέρος, ὁ μεγαλειότερος ίσως ὃν διεξάγει ήδη ὁ πολιτισμός τοῦ 20ου αἰώνος. Και ήδη θά εἴπωμεν και ὀλίγα περι τής ταχύτητας των δι-

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ ΦΑΡΜΑΝ

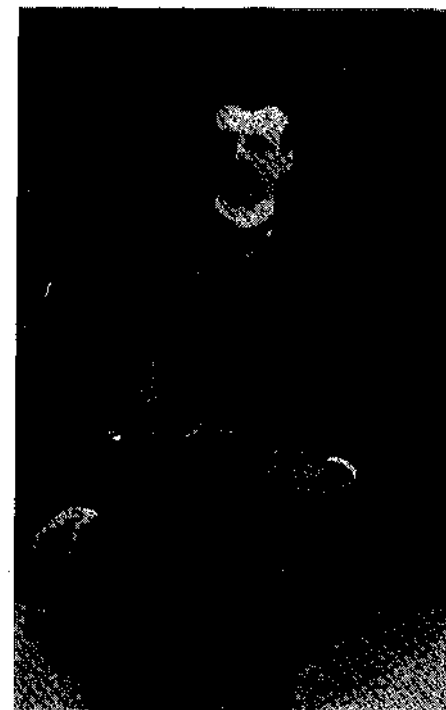

Σκελετός αεροπλάνου

αφόρων αεροστάτων έν σχέσει πρὸς άλλα σώματα, ένα έχη τις ακριβεστεραν ιδέαν τής διανυομένης ταχύτητος αυτών επί τή βάσει τής ταχύτητος τοῦ ανέμου. ‘Ο συνήθης άνεμος 14—20 μ. τρέχει ὡς και ὁ ίππος ή τὸ ταχύτερον άτμόπλοιον. ‘Ο ισχυρός άνεμος 20—25 μ. έχει τήν ταχύτητα μερικῶν αντιτορπιλικῶν και αεροπλάνων. ‘Η θύελλα 25—30 μ. τρέχει ὡς ὁ σιδηρόδρομος και μερικοί ποδηλάται. Και τέλος ή λιλιχψ από 30 μ. και πλέον κατά δευτερόλεπτον έχει τήν ταχύτητα τοῦ ιστιοφόρου ελκύθρου τοῦ αμερικανοῦ Ροθ ή τοῦ αεροστάτου τοῦ γάλλου Τισσανδριέ ή «Χελιδών», τὸ ὅποσον διήνυσε κάποτε 85 χιλόμετρα εις διάστημα 35 λεπτῶν. Ταχύτερον από τήν λαίλαπα έτρεξαν ὡς τώρα έν αυτοκίνητον, μία άτμάμαξα και εις ήλεκτρικός σιδηρόδρομος. Έκ των πτηνῶν δέ τήν ταχύτητα τής λαίλαπος υπερβαίνει ή χελιδών. Πρὸς πλειότερον κατανόησιν λάβωμεν πίνακα, έφ’ οὔ γρασσομεν ταινίαν, ήν δικιρούμεν εις χιλόμετρα μέχρι 250 και επί τούτων σημειώσωμεν τήν ταχύτητα τοῦ ανέμου, ὡς παρίστησιν ή εικῶν.

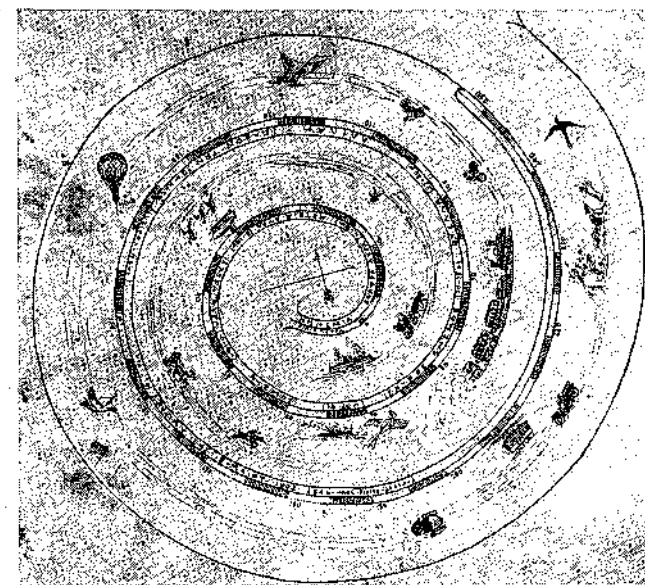
Τό πλοΐον παριστά τήν θέσιν τής νηνεμίας. Έάν ήδη ταχυτόχρονον εκκινήσουσιν έντευθεν όλα τήν κινούμενα σώματα έμψυχα και άψυχα θά ίδωμεν μετὰ μίαν ὡραν εις πικόν σημεῖον θά φθάσουν έκαστον. ‘Η χελιδών έχει τήν ρεκόρ.

Πρὶν ή κλείσωμεν τήν περιγραφήν τοῦ ζητήματος τής αεροπλοΐας θά προσθέσωμεν και ὀλίγα περι τοῦ πιθανοτάτου μέλλοντος αύτης επί των κοσμικῶν μας προγμάτων, άτινα άποτελοῦσι και άπήχησιν των ιδεῶν τοῦ σοφοῦ Β. Ούγκω, ὅστις ὡς έγγιστα εἶχεν εκφρασθῆ τότε περι τής προνοιζομένης βηθηρόν κατακτήσεως τοῦ αέρος υπό τοῦ ανθρωπου. Πρὸ εξ χιλιάδων ετών ὁ ανθρωπος διατελεῖ δεσμώτης επί τής γῆς, ὃν οὔτε αι αιματηρότεροι επαναστάσεις, οὔτε οι ελευθεριώτεροι πολιτισμοί ήδυνήθησαν νά ελευθερώσωσιν. ‘Ηδη ἔμωσ διὰ τής κατοχῆς ὑπ’ αὐτοῦ τής ατμοσφαιρας λυεται ὁ δεσμός τοῦ

‘Ο μηχανικός ΤΙΣΣΑΝΑΡΙΕ

σκότους και τής άμαθείας. ‘Ο ανθρωπος ήδη ελευθεροῦται από φοβερόν τύραννον. Και οὗτος μέχρι τοῦδε ήτο ή βαρύτερη. ‘Η φιλοσοφία αναπτυσσομένη τὸ πάλαι έλεγε διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ζήνωνος. «Δέν ύπάρχει πλέον άλλος!» ‘Ηδη διὰ τής επιστήμης άνακράζει: Δέν ύπάρχει πλέον βαρύτης!» Τούτο είναι αληθής πρόδοος, διότι ὁ σοφός ανήρ εισδύει πλέον ελευθερώς εις τὸ άγνωστον. ‘Υψώσατε τήν κεφαλήν. Τι βλέπετε; Πτηνά και νέφη λοιπόν, αυτά είναι τή δύο συστήματα ένπληρη λειτουργία καθορίζοντα τὸ ὑπόδειγμα τής αληθούς προόδου τοῦ ανθρωπου. Δι-

Πίναξ τής ταχύτητος

ὅτι τὸ μέν νέφος αντιπροσωπεύει τὸ αεροστάτον, τὸ δέ πτηνόν τὸ ελικόπτερον. ‘Ο ανθρωπος έδοκίμασε διὰ πάσης θυσίας άμφότερα και επέτυχε. Διὰ τής πτήσεως ήδη καταπατοῦνται τή μέχρι τοῦδε ὄρια τοῦ ανθρωπου,

αίρονται τὰ ἐμποδίζοντα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ δεσμά, καὶ διὰ τῆς ἐξουδετερώσεως πάσης ἀποστάσεως κατακτᾷ τὸ ἀγνωστον. Ἐφεξῆς τὰ κράτη ἐνωθήσονται εἰς ἓν. Οἱ στρατοί, αἱ ἐρίδες, οἱ πόλεμοι καὶ ἐκστρατεῖαι, αἱ κατοχαὶ καὶ αἱ κατακτήσεις θὰ λογίζονται ὡς μῆταιοπονία, ἀφοῦ τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων θὰ μετομοπίζονται ἀκολύτως. Ἡ κατάκτησις τοῦ ἀέρος ἔσεται, ἔλεγεν ὁ Β. Οὐγκώ, ὥς ἀπότομος, αἰφνιδια καὶ ἀπροσδόκητος, δίκην βορέου σέλκος, ὡς ἀνοιγμα τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἐνωσις τῶν αἰώνων. Ἔσεται ἡ εἰσοδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν. Ὅταν εἶδεν ἀερόστατόν τι πλανώμενον ἐν τῷ ἀέρι, ἀνέκραζεν: «Ἴδού ἐν ὧν πλανώμενον καὶ ἀναζητοῦν τὸ πτηνόν. Ἀλλὰ τὸ πτηνόν εἶναι ἐντὸς αὐτοῦ καὶ δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐξέλθῃ.» Καὶ ἤδη πλέον ἐξῆλθε.

Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ;

Διὰ τοῦ ἀεροπλάνου ἡ πρόοδος πλανᾶται ἀνωθι ἡμῶν. Εἶναι φάντασμα ζωντανόν. Εἶναι ἡ Εὐρώπη ἐλευθεροῦσα τὰς ἄλλας Ἠπείρους, μετ' ἐκπλήξεως παρατηρούσας τὸ παράδοξον ὄραμα! Ἄλλ' οὐδεὶς ἔτι ἐννοεῖ καλῶς. Μόνον ἐκπλήττεται! Τοῦ λοιποῦ ἰσθμοὶ δὲν θὰ τέμνονται, τοῦ λοιποῦ αἱ κατακτήσεις ἔσονται περιτταί, διότι οἱ κάτοικοι θὰ φεύγουν. Τοῦ λοιποῦ ἡ χαρὰ θ' ἀντικαταστήσῃ τὴν λύπην ἐν τῇ γῆ. Δουλοὶ πλέον καὶ σκλάβοι δὲν θὰ ὑπάρχουν, διότι ὁ ἀδελφὸς παρήγορος καὶ σωτὴρ θὰ κατέρχεται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Τοῦ λοιποῦ τέλος ὁ ἀνθρώπος ἔσεται πτηνόν, ἀλλὰ λογικὸν πτηνόν. Ὅποια πανουργία, γενναϊοδωρὶς καὶ ἀγαθότης τοῦ πλάστου! Ἐκεῖ ὅπου βλέπει τὸν ἀνθρώπον δυσανασχετοῦτα πρὸ τῆς ἀδιεξοδου πάλης τῶν στενῶν ὀρίων του, τῷ χορηγεῖ ἀφθονα τὰ μέσα τῆς νέας ἐλευθεριωτέρας πτήσεώς του πρὸ τῶ ἀπειρον. Γελοῖος μετασχηματισμός! Ἡ ἀτμόσφαιρα προστίθεται εἰς τὰς ἰδιοκτησίας μας. Καὶ ἤδη ἡ χαρὰ πληροὶ τὴν οἰκουμένην. Ὁ Θεὸς ἔδω-

Ὁ κ. ΕΡΡΙΚΟΣ DEUTSCH
Μακίνας τῆς Ἀεροπλοίας

κεν εἰς τὸν ἀνθρώπον τὴν σφαῖραν ταύτην μετὴν συμφωνίαν νὰ ἐργασθῇ. Καὶ ἐργάζεται. Τὰ τέσσαρα παιδικὰ στοιχεῖα τῶν ἀρχαίων ἐφεξῆς μᾶς ἀνήκουν. Ὁ ἀνθρώπος κατέλαβε πρῶτον τὴν ξηρὰν, εἶτα τὸ ὕδωρ, ἤδη τὴν ἀτμόσφαιραν. Τὸ δὲ φῶς, εἶναι ἰδικόν μας, τὸ κατέχομεν. Εἶναι ἡ σκέψις. Ἀπὸ τοῦ Ἰκάρου ἡ γαλακτὴ τοῦ στερεώματος χροιά ἐνομιζετο ὡς Πύλη ἀδιάρρηκτος τοῦ οὐρανοῦ, ἡ δὲ παράδοσις διηγείται πάντοτε μετὰ τρόμου, ὅτι πάντες ὅσοι ἐτόλμων νὰ τὴν διαρρήξωσι, κατασυνέτριβον τὴν κεφαλὴν πρὸ τῶν σιδηρῶν κινγκλίδων αὐτῆς. Τὸ τηλεσκόπιον ἦτο ὁ πρόδρομος τῆς ἐξερευνήσεως τοῦ ἀπείρου διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἡδὴ ἐδόθη ἡμῖν ἡ κλεῖς καὶ τῆς ἀβύσσου ταύτης καὶ ὁ ἀνθρώπος θὰ δύναται τοῦ λοιποῦ ν' ἀναπνεύσῃ βαθύτερον, νὰ ὑπάρχῃ δικαιωματικώτερον καὶ νὰ προχωρῇ ἐλευθεριώτερον. Αἱ ἀνατολικαὶ παραδόσεις ἀφ' ἑτέρου μᾶς λέγουν, ὅτι εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπάρχουν οἱ καλλήτεροι καὶ ἠρσιότεροι μαργαρίται, αἱ πιστότεροι καὶ ἀγαπητότεροι ἀδελφοὶ καὶ δὲν εἶχον ἀδικον. Διότι ἰδοὺ ἤδη αὐταὶ προβάλλουσιν. Ἡ εἰρήνη, .. ἡ ἀδελφότης, .. ἡ ἀγάπη... ἡ χαρὰ... καὶ ἡ δικαιοσύνη.

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεφῶν

ΜΑΘΕ ΤΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Παραπονέθηκας γιατί
σοῦ ἔπαυα τὰ δῶρα
κι' ὡς σὲ θυμώμουν μιὰ φορὰ
δὲν σὲ θυμοῦμαι τώρα.

Μάθε, πὼς ὅταν ὁ ψαράς
τὸ ψάρι τ' ἀγκιστρῶσῃ
δὲν ἔχει ἀνάγκη ἄλλη φορὰ
τὸ ψάρι νὰ δολώσῃ ...

ΤΙ ΗΘΕΛΑ

Ἦθελα μόνο μιὰ στιγμή
νὰ μοιάσω μετὸν Δία
νὰ βγάλω ἄπ' τὸ κεφάλι μου
μιὰν ἄλλη Ἀθηνᾶ
καὶ ἀντὶ νᾶχῃ τὸ μυαλό
γεμάτο ἀπὸ σοφία
νὰ φτιάσω τὴν καρδιά της
νὰ ξέρῃ ν' ἀγαπᾷ . . . .

Ζακύνθος

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΑΛΟΥΤΗΣ

Ὁ γλυκὺς Ζακύνθιος ποιητὴς κ. Ἄγγελος Σαλούτης, τοῦ ὁποῦ τὰ χαριτωμένα ποιήματα ἀναγινώσκονται ἀπλήστως, ἀνέγ' ὡσε κατ' αὐτὰς εἰς κύκλον φιλομούσων τὴν κωμῶδιαν τοῦ «κλαρινέττο» ἐνθουσιωδῶ, χειροκροτηθεῖσαν. Ἀναμφιβόλως τὸ λιπτόν καὶ γόνιμον ἀνεῖμα τοῦ κ. Σαλούτη εἶνε ἀρκετὴ ἐγγύθις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου του.

Πολλὰ μέσα ὑπάρχουν διὰ τὴν χάραξιν τῶν ἐλλείψεων. Πολλάκις ὅμως συμβαίνει νὰ χρειασθῶμεν τοιαύτην καὶ νὰ μὴ ἔχωμεν εἰς χεῖρας μας τὰ εἰδικὰ ἐργαλεῖα.

Ἴδού πὼς δυνάμεθα νὰ οἰκονομηθῶμεν, τῇ βοθείᾳ κοινού διαβήτου. Εὐρίσκομεν κυλινδρικόν τι πρᾶγμα (ἢ ἐν ἀνάγκῃ κυ-

λινδροποιούμεν τεμάχιον χαρτονίου) καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐξαπλοῦμεν τὸν χάρτην ἐπὶ τοῦ ὁποῦ θὰ γράψωμεν τὴν ἐλλειψίν. Λοιπὸν ἐπὶ τῆς κυλινδροειδοῦς ταύτης ἐπιφανείας γράφωμεν διὰ τοῦ διαβήτου κύκλον, ὅστις ὅμως εἶνε καθ' ἑαυτὸ ἐλλειψίς. Τὸ μέγεθος τῆς ἐλλείψεως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ διαβήτου καὶ τῆς κυλινδρότητος τῆς ἐπιφανείας.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΜΠΕΤΑΣΜΑΤΩΝ (tapisseries). Διὰ τὰ ἐξολοθρευτὰ τὰ ἔντομα, τῇ εἰσερχόμενα τόσοσιν εἰς τὰ ἐμπετάσματα, τινάζετέ τα καὶ νὰ ρίπτετε μέσα εἰς αὐτὰ, πρὶν τὰ τυλίξετε, ναφθαλίνην ἢ σκόνην κάμφορας.

Εἰς τὸ διάστημα ἐνός μηνὸς τὰ ἔντομα ἐξαιρίζονται.

Ἡμπορεῖτε ἐπίσης νὰ τὰ διαβρέξετε μετὴν ἀκόλουθον διάλυσιν τὴν ὁποίαν ψεκάξετε εἰς τὴν ἀπόδην τῶν ἐμπετασμάτων.

Alcohol	1)2 litre
Essence de serpolet	30 gram.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΡΩΜΑΤΩΝ.—Ὅταν πρόκειται ν' ἀπουσιάσετε πολὺν καιρὸν ἀπὸ τοῦ σπιτι σας, λαμβάνετε τὴν πρόνοιαν πρὶν ἀναχωρήσετε νὰ θέσετε κάτω ἀπὸ τὰ στρώματα, μερικὰ τεμάχια ναφθαλίνης.

Ὅταν ἐπιστρέψετε, ἀρκεῖ νὰ τὰ ἐκθέσετε μιαν ἡμέραν εἰς τὸν ἀέρα διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ κάθε δυσάρεστος ὀσμή.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΥ □□□□

Όταν ο τελευταίος των Ασσυρίων βασιλεύς είδε πλέον στραφείσαν κατά τοῦ παρεντυχούς βασιλεύοντος αὐτοῦ οἴκου Διητήν διωμένειαν τῆς τύχης, καὶ μετὰ τὴν ἐκδήλυσιν καὶ τὴν ἀκολασίαν ἔρχισαν αἱ ραδιουργίαι, αἱ διαβολαὶ καὶ αἱ στάσεις, ὁ ἄσωτος, ὁ θηλυδρίας καὶ παραλυμένος Σαρδανάπαλος, ἀναλαμβάνει τὸ πρῶτον θάρρος τῶν περιφημῶν κατακτητῶν προγόνων του.

Ἄλλὰ ἦτο ἀργὰ πλέον. Τὰ ἀμύθητὰ πλοῦτη τὰ δὲ ποῖα συνεσώρρευσαν ἐκ τῶν ἐπιτυχῶν πολέμων των, οἱ εὐτυχεῖς Ἀσσύριοι, ἔγιναν

ἀφορμὴ καὶ τῆς καταστροφῆς των. Ἡ εὐζωία, ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ χλιδὴ κατέστησαν λαὸν καὶ ἡγεμόνας ἐκτεθλημένους καὶ ἀνικάνους διὰ πολεμικοὺς ἡρωισμούς.

Ὁ Σαρδανάπαλος βλέπει ἤδη ἀποσπασμένας δύο λαμπροτάτας αὐτοῦ ἐπαρχίας. Τὴν Κυλικίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν. Τέλος νικηθεὶς καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ τῶν Μήδων βασιλέως Κναξάρη, ἀποσύρεται εἰς τὴν κλεινὴν τοῦ ἀσσυριακοῦ κράτους πρωτεύουσαν, τὴν περιώνυμον ὠραίαν Νινευή. Ὁ ἐχθρὸς στενωπὸν τὸν πολιορκεῖ ἐπὶ δύο ὄλα ἔτη. Τέλος καὶ αὐτὸς ὁ Τίγρις συ-

νωμόσας μετὰ τῶν ἐχθρῶν τιν ἐξαγροῦνται, πλημμυρεῖ καὶ καταστρέφει τὰ ὄχυρα ματωτὰ ἔργα τῆς πόλεως. Ἀπελπισ πλέον ὁ ἀτυχὴς ἡγεμὼν ἀποφασίζει νὰ ἀποθάνῃ ἡρωικῶς, νὰ μὴ πέσῃ ἀδόξως αὐτὸς ὁ πανίσχυρος ἄλλοτε Βασιλεὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του. Διατάσσει νὰ κατασκευάσωσι παρμεγέθη πυρρῶν, ἐφ' ἧς ἐτοποθετήθησαν τὰς χρυσαῖς τροπέζας, τὰ πολυτελεῆσκεύη, τὰ πλοῦσια ἀνάκλιτρα, τοὺς τάπητας τῶν ἀνακτόρων του, καὶ ὅλα τὰ κειμήλια καὶ τοὺς θησαυροὺς του. Θέσας δὲ πῦρ εἰς τὰ ἀνάκτορα ὁ

Σαρδανάπαλος ἀνέβη μετὰ τῶν γυναικῶν του ὀλων ἐπιτῆς πυρᾶς καὶ διατάσσει τοὺς δαδούχους νὰ θέσωσι πῦρ.

Τὴν τραγικὴν ταύτην στιγμήν παριστᾷ καὶ ἡ εἰκὼν μας.

Καὶ οὕτω οἱ πολιορκηταὶ ἐλαφροαγώγησαν τὴν ἔνδοξον Νινευή καὶ παρέδωσαν δόλοκληρον εἰς τὰς φλόγας, διὰ τὰ ἐκδικηθῶσι τὸν ὑπερήφανον Σαρδανάπαλον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τίποτε δὲν εἶνε ριζωμένον βαθύτερον τῆς ἐπικολαίότητος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Αἱ καλὰ συμβουλαὶ εἶνε θησαυροὶ τοὺς ὁποίους προσποιούνται ὅλοι οἱ τὸς ζητοῦν καὶ ἀποκροῦν ὅταν τοὺς εἴδουν.

Ἡ τιμὴ μᾶς ἔποχρος νὰ εἴμεθα ἠθικοί, ἢ Δόξα περισσότερο καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ Ἰσχύς.

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶνε τὸ ἄλλο τὸ ἐμποδίζον τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ πλοῦτου.

Ἡ σκέψις ἐφαίνει, ὁ λόγος κεντᾷ.

Συγγήθεια τῶν γυναικῶν εἶνε νὰ περιφρονῶσιν ὁ,τι δὲν ταῖς εἶνε πλέον χρησιμὸν εἰς τίποτε.

Ἡ μαλθακότης καὶ ἡ ἐπιείκεια πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἡ τραχύτης πρὸς τοὺς ἄλλους εἶνε ἐν καιρῷ τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα.

Αἱ καρδίαι τῶν γυναικῶν εἶνε ἐνέκδοτα μυθιστορήματα.

Πολλοὶ εἶνε φίλοι μόνον διὰ τὸ λαβεῖν, οὐχὶ ἐξαιτίας καὶ διὰ τὸ δοῦναι.

Μὴ ἐθυμίζετε τοὺς φίλους σας μόνον ὅταν ἔχετε τὴν ἀνάγκην των.

Μὴ καταχρᾶσθε τῆς θέσεώς σας ἀπέναντι ἀνθρώπων ὑπεριουμένων πρὸς ἡμᾶς.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΠΑΡΟΥ

Κατόπιεν ἐνὸς θαυμασίου ταξειδίου ἐκ Πειραιῶς τὴν 5ην πρωΐνην ὤραν τῆς 14 Αὐγούστου, ἔχοντες πρὸς ἀριστερὰ τὴν πατρίδα τοῦ Φερικίδου Σύρον, ἀτικρύνσαμεν τὰ λευκὰ ὄρη τῆς ὠραίας Πάρου.

Ἡ ἐπιθυμία μου νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν ἱστορικώτατον ναὸν τῆς Ἑκατοταπυληανῆς, ὅστις κατὰ Λαμπάκην εἶνε ἡ Νέα Βηθλεεμ τῆς Χριστιανῶς σῆνης, καὶ ἡ πολύθρυλος ἱστορία τοῦ ὁποίου χάνεται εἰς τὰ σκότη τῶν πρώτων τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνων ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ γνωρίσω τὴν Πατρίδα τοῦ Ἀγορακρίτου, τοῦ Σκόπα, τοῦ Κολώτου, τοῦ Εὐθύου τοῦ δαιμονίου Πραξιτέλους καὶ τοῦ θαυμασίου Ἀρχιλόχου, με καθίσταν ἀνυπόμονον καὶ μοὶ ἐφαίνοντο τὰ λεπτὰ ὄρη.

Οἱ ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ προσκυνηταὶ καθ' ὁμίλους ἄδωσιν ἢ συζητοῦσιν.

Ἐπὶ τέλους! Ἴδου τὸ Κοιράκειον ἄντρον, ὅπερ Πάριός τις παρ' ἐμοὶ εὐρισκόμενος μοὶ ἐπιδεικνύει ὡς τὴν Σπηλιὰ τοῦ Ἀρχυλόχου. Εἶνε κοίλωμα σκιερὸν παρὰ τὴν βραχώδη ἀκτὴν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀη. Φωκᾶς ἔνθα ὁ φάρος τῆς Πάρου, ἐν τῷ ὁποίῳ διαμένον ὁ δεκτικὸς ἐκεῖνος λαμβογράφος, συνέθετε τοὺς στίχους, οἵτινες τὸν πευθερὸν του Λυκάμβαν μετὰ τῆς μνηστῆς του Κλεοβούλης ἐξηνάγκαζον νὰ πνιγῶσιν.

Ἐναντι ἀκριβῶς ἀρχίζουν νὰ φαίνωνται διάφοροι ὠραῖαι τῆς Πάρου ἔξοχα εἰς τοὺς πρόποδας ψιλῶν μὲν δένδρων ὀρέων, ἀλλὰ μετὰ γραμμὰς καμπυλοειδεῖς, εἰς θαυμασίας ἀποχρώσεις.

Οἱ μῦθοι των, τὸ ὠραῖον ναῦδριον τῆς Ἁγίας Ἄννης, τὸ μνημα τῶν Γάλλων ναυτῶν καὶ ἀξιωματικῶν, ὀλίγον ἄνωθι τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἐρείπια ἀρχαίου ἱατροῦ, δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ

εὐρισκόμενα, προδιαθέτουσι καλῶς τὸν ἐπισκέπτην.

Προχωροῦμεν ἡμέρα ἤδη.

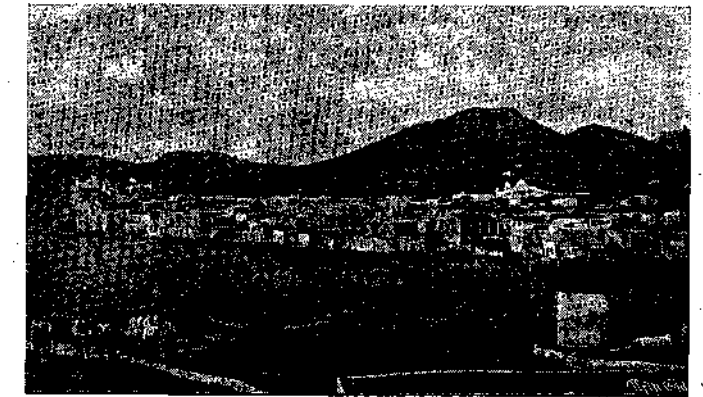
Ὅλιγον ἄνωθεν τῆς πόλεως πάλλευκος διακρίνεται ὁ θαυμάσιος ναὸς οἱ κἀδοῦνες τοῦ ὁποίου διαλαλοῦσιν εἰς τὴν ἀφυπνίζομένην Πάρου τὴν ἀφίξιν μας.

Ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἐπὶ ἀποτόμου ἐκτισμένος βράχον ἄνωθεν καὶ ὀλίγον ἀριστερὰ τοῦ τὸ Κάστρο, λείψανον τῆς κατοχῆς τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν.

Περασμένα τῆς Πάρου μεγαλεῖα.

Ἀγκυροβολοῦμεν καὶ ἐπιβιβάζομεθα τῶν λέμβων.

Φαίνεται καθαρὰ τὸ Ἐργοστάσιον τῶν μαρμάρων καὶ ὁ ὠραῖος γεφανός του, ἡρειπωμένον σχεδὸν λείψανον τῆς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀκόμη εὐτυχίας τοῦ ὠραίου νησιῦ.

Μία ἐποπὴς τῆς πόλεως Πάρου

Ἡ ἀποβάθρα των μαρμαρίνη διευκολύνει τὴν ἀποβίβασιν 20 πλήρων λέμβων ὁμοῦ.

Μετὰ ὀδηγὸν φίλον τινα καὶ ἄλλοτε τὴν νήσον ἐπισκεφθέντα, προχωροῦμεν πρὸς τὴν πόλιν μέσῳ πλήθους χωρικῶν, προσκυνητῶν, ἀχθοφόρων καὶ λεμβούχων.

Αί οικοδομαί τῆς πόλεως ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας νήσους ἄς ἐπεσκέφθην, ἀρκετὰ εὐπρόσωποι καὶ καθαραί, αἱ δὲ ὁδοὶ ἐστρωμέναι.

Μετὰ παραπλανήσεις τινὰς τοῦ ὀδηγούντος ἡμᾶς φίλου ἀνεύρομεν τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἐπρόκειτο νὰ μείνωμεν.

Μὲ πόσον ὠραίας εὐχὰς μᾶς ὑπεδέχθη ἡ ἄφελῆς νησιώτισσα! Ἐγὼ ἐνόμισα πρὸς στιγμήν ὅτι μὲ ἐγνώρισε κάπου ποτέ.

«Ὅχι παιδάτσι μου, μὰ δὲν ἔχω ὑποχρέωσι νὰ καλοχαιρετίζω σένα ποῦρχεσαι γιὰ τὴ χάρι Της;» καὶ ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ.

Γλυκὸ βύσιον, θαυμάσιον, ἔξοχον παριανὸ καὶ καφέες ἦσαν τὸ τραταμέντο διὰ τὸ καλῶς ὠρίσαμεν.

Ἄφ' οὗ ἐτακτοποιήθημεν, ἐξήλθομεν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ναοῦ

Προχωροῦμεν διὰ τῆς μεγάλης κεντρικῆς ὁδοῦ καὶ ἐντύπωσιν μᾶς προξενεῖ μαρμαρίνη τις κρήνη παρὰ τὴν ὁποίαν ὠραίες Παριανοπούλες γεμίζουσι τὰς ἰδρύας των.

Εἶνε ἔργον τοῦ φιλοπάτριδος Ν. Μαυρογένους, μεγάλου διερμηνέως τοῦ Τουρκ. Στόλου κατὰ τὸ 1770 καὶ κατόπιν ἡγεμόνος Μολδοβλαχίας, συγγενοῦς δὲ τῆς Μαντῶς Μαυρογένους τῆς ἐν Μυκόνῳ διαμεινάσης, ὅποθεν ἔγραφε τὰς φλογεράς ἐκείνας ἐπιστολάς πρὸς τὰς Γαλλίδας ὁμοφύλους τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τοῦ 21, καὶ πτωχῆς ἀποθανούσης ἐν Ναυπλίῳ.

Προχωροῦμεν. Ἴδου ὁ ναὸς μὲ θαυμάσιον προαίλιον. Ἄμα τῇ ἐν αὐτῷ εἰσόδῳ μου ρίγος τι μὲ κατέλαβε, ἀνυπολόγητον τὴν ἀρχαιότητα τοῦ ναοῦ τούτου, τὴν ἱστορίαν του, τοὺς περὶ αὐτοῦ θρύλλους καὶ τὰ μυθεύματα τῶν φίλων Παρίων.

Τὸ εἰκονοστάσιον θαῦμα ὠραιότητος. τὸ Κουβούκλιον τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς τεθραυσμένον ἀπὸ τὸν Νήσυριν ἐκείνον, ὅστις τῆς Κρήτης ἤρξε, τὸ σύνθρονον, τὰ ἔξοχα παρεκλήσια, καὶ τὸ Βαπτιστήριον.

Αἱ εἰκόνες ἀργύρῳ κεκαλυμμέναι καὶ ἐν τιμικιωτιδίῳ ἐκεῖ που παρὰ Τραπεζῆν τινα κιβωτιδίον μὲ τὸν βραχίονα ἱερὸν λείψανον τῆς ἐν Πάρῳ ἁγιασάσης θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, ἥς τον βίον εἰς θαυμασίαν γλῶσσαν περιγράφει Συμεῶν ὁ μεταφραστὴς κατὰ τὸ 920 μ. χ καὶ τὸν ὅποιον ἀναγράφει ὀλόκληρον ὁ Ἐπίσκοπος ἤδη Φίλιππος Ἰωάννου εἰς τὰ ἐν Ἐρετιᾷ ἐκδοθέντα Μνημεῖα Ἀγιολογικὰ

Ποῦ ὁμοῦς ὁ πλοῦτος τοῦ Ναοῦ, ὁ ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἁγίας ἀναγραφόμενος, ποῦ ἡ λεπτή του μαρμάρου τέχνη, ἐφ' οὗ ὁ τεχνίτης προσεπάθη σεν ν' ἀποδώσῃ τὰς γραμμάς καὶ τὰ χρώματα τῆς φύσεως;

Οὐ μόνον ταῦτα ἀποκρύπτει τὸ ἀσβεστόχρισμα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λοιπὸν διάκοσμον ὁ ναὸς ὑστερεῖ. Σὼζει δηλαδὴ καὶ σήμερον ὀλίγα τινὰ τῆς παλαιᾶς του εὐκλείας λείψανα. Οἱ

μονήλατοι κίονες τοῦ Κουβουκλίου του ἐπλαγίασαν καὶ ἐργασία τῆς πρὸς στερέωσιν γίνεταί, ἀλλ' ἀκομψος.

Οἱ Παριοὶ εἶνε ἀξιοκρατάκριτοι ὅτι δὲν δεικνύουσι τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἔπρεπε ὑπὲρ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου κειμηλίου. Ἄν ὁ ναὸς οὗτος ὑπῆρχεν ἄλλοῦ ἔπρεπε τὴν παλαιὰν βύσον νὰ ἀντικαθίστα ὁ χρυσός.

Διὰ τοὺς ἀρχαιολογούντας ἴσως ἡ γυμνότης τοῦ ναοῦ ἀποδίδει καλλήτερον ἐκείνο ὅπερ οὗτοι ζητοῦσι, διὰ τὸν προσκνητὴν ὅμοι τῆς εἰκόνας τῆς μητρὸς Ἐκείνου, μόνον ἡ χλιδὴ καὶ εὐλογος πολυτέλεια τοῦ ναοῦ εἶνε ἱκανοποιητικὴ.

Ἡ Λιτανεία.

Ἴδου ἐν σημεῖον τῆς λαμπρᾶς πανηγύρεως τῆς Πάρου ὅπερ ἀξίζει τὸν κόπον ἰδιαιτέρας περιγραφῆς, καθ' ὅσον δίδεται εὐκαιρία εἰς τὸν ξένον προσκνητὴν νὰ ἐννοήσῃ καλῶς, πόσον βαθέως εἶνε ριζομένον τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, τόσον παρὰ τῷ φιλοξένῳ τῆς ὠραίας τοῦ Αἰγαίου νήσου λαῶ, ὅσον καὶ παρὰ τοῖς φιλεῶργοις προσκνηταῖς τῆς Μητρὸς τοῦ Λυτρωτοῦ, οἵτινες μάλιστα ἀψηφούντες τὰς φοβερὰς ἐνίοτε τοῦ Αἰγαίου τρικυμίας, θεωροῦσιν ὑποχρέωσιν τῶν ἐπιβεβλημένων, νὰ φθάσωσιν εἰς Πάρον ἵνα καταβάλωσιν, ὡς τὸν ἕψιστον φόρον εὐγνωμοσύνης, ἕνα ἀσπασμόν, ἐπὶ τῆς παναρχαιοτάτης εἰκόνας Ἐκείνης, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ Ζωοδόχος τοῦ κόσμου πηγῆ.

Εἶνε αὐγὴ! Μόλις τοῦ βουνοῦ τῶν ἁγίων Ἄναργύρων τ' ἀκροκόρφια χρυσιζοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀνατέλλοντος Φοίβου, καὶ διαγράφεται βαθυγάλαξη εἰς τὰ ἤρημα σήμερον τοῦ Αἰγαίου νερά, ἡ ἀνώμαλος σιλονέτα τῶν βουνῶν τῆς Σίφνου, ὅποτε τῆς Ἐκατονταπυλῆνης (1) οἱ γλυκύλαλοι κώδιονες χαρμωδῶς ἠχοῦντες, ἐξαγγέλλουσιν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου τὴν ἑναρξίν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἀκούεται βαθεῖα τὸ ἐωθινὸν ὅπερ παίζει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἡ μουσικὴ τοῦ ὑπὸ τὸν φίλον Κ. Ναυπλιῶτην Ὀμίλου Ἐκδρομῶν Πάρου.

Ἀρχίζει ἡ προσέλευσις τῶν προσκνητῶν, προσέλευσις ἀτελείωτος. Οἱ χωρικοὶ τῆς Πάρου πρώτοι. Ἴδου ἕνας μὲ βράκες καὶ φέσι νησιώτικο μεγάλο, ἄλλος μὲ κούκο, ἠλιοκαεῖς ὄλοι ὑμεις, γελαστοί. Καθάριοι ἐν τῇ πτωχῇ ἐνδυμασίᾳ των, δίδωσιν εἰς τὸν ἐπισκέπτην νὰ ἐννοήσῃ περὶ τῆς σχετικῆς διὰ νησιώτας εὐπορίας των. Ἀποβάλλουσι τοὺς σκούφους των, ρίπτουσι τὸν ὄβολόν των καὶ ἄλλος μὲ ἐν, ἄλλος μὲ δύο ἢ καὶ πλεονότερα κυρία προχωροῦσι σταυροκοπούμενοι πρὸς τὴν Σεπτίην εἰκόνα

1 Ἐπροτιμήσαμεν τὴν διὰ οὗ ἡ γραφὴν διότι οὕτω φέρεται καὶ ἐπὶ τῆς μεγάλης εἰκόνας, ἐκ τοῦ 100 πύλας ἔχειν τὸν Ναὸν (Χριστ. Ἀρχ. Ἐταιρ. Δελτίου Α'. σελ. 101 Ἀθῆναι 1892.)

Ἡ πομπὴ τῆς Λιτανείας.

«Παναγία Καταπολιανή μ', σῶζε τὸν κόσμον Σου» εἶνε ἡ συνήθης τῶν Παρίων ἐπικλήσις, καὶ γονηπετούντες προσκνητοῦσιν ἄφ' οὗ ἤρνασαν τὸ κερί των ἢ ἐκρέμασαν τὸ τὰ μ μ α των καὶ λαμβάνουσι θέσιν ἀναμιξ ἐν τῷ ναῷ Παροικιῶται, Ὑριάται, Μαρπησσαῖοι, Κοστιανοί, Ἀντιπαριῶται καὶ διάφοροι ξένοι.

Αἱ ὠραῖαι χωριατοπούλες τῆς Πάρου, αἱ καλὰ καὶ φιλόξενοι τῆς Πάρου οἰκοκυράδες, αἱ ἀναγαγούσαι εἰς ἐπίστημην τὴν πατροπαράδοτον φιλοξενίαν, καθαραί, γελασταί, φλύαροι πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν συνοδευόμενας ξένας, κρατούσας τὰ παιδιά των προχωροῦν.

—Αὐτὸ δὰ τὸ σπῆτ, εἶνε τοῦ Κρίστη τοῦ βουλευτῆ μας, κ' ἐπέσειν δά, τοῦ ἀφέντη τοῦ Δημητρακοπούλου ποῦ πέθανε. Θεὸς σχωρὲς τονε, ἅγιος ἀιθρωπος!

—Ἐδῶνε ἡ ἀπάνω βρύσι!

Καὶ προχωροῦσαι ρίπτουσι περίεργα βλέμματα ἐπὶ τῶν προχωρούντων ἄλλων προσκνητῶν, ἢ σταματῶσιν εἰς τὰς φωνὰς τῶν διαφόρων ἐμπόρων, οἵτινες ἀφθονοῦσιν, ἴδια πρὸ τοῦ ναοῦ.

Ἡ κίνησις ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ εὐρίσκειται εἰς τὸ Ζενίθ. Ἐγερθεῖσαι τοῦ ὕπνου αἱ ἐκ Σύρου καὶ Ἀθηνῶν προσκνητῆραι, πρὸς ἄς κατὰ προτίμησιν παρέχονται δωρεὰν τὰ κελιά, τρέχουσιν, ἀλλὰ πρὸς ἀντλησιν ὕδατος ἐκ τῶν φρεάτων τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ ἵνα συλλάβουν τὸ ἀτακτοῦν τέκνον των, ἀλλὰ εὐτρεπίζονται, καὶ ἀλλὰ ἐτοιμάζουσι φαγητὸν διὰ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ ναὸς κατάμεστος ἀνδρῶν κάτω. Εἰς τὰ πλευρὰ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄνω καὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐξωστῶν (κατηχοῦμενα ἢ κατοικούμενα ὅπως λέγονται παρὰ τῶν Παρίων) αἱ γυναῖκες. Ὁ γυναικωνίτις οὗτος κατάφορτος ὑπὸ τῶν κυριῶν τῶν εὐπορούντων Παρίων καὶ τῶν φιλοξενουμένων των. Ὁ φίλος μου κ. Κ. Ναυπλιώτης μοὶ ὀνομάζει τινὰς ἐξ αὐτῶν κυρίας καὶ δεσποινίδας διακρινομένας διὰ τε τὴν ὠραιότητά των καὶ πολυτελεστάτας ἐνίοτε ἀμφίσεις των

Ἀποβαίνει παιτελὸς ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ τις μέχρι τῶν ψαλτῶν. Ὑποχωροῦντες μέχρι τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ γυναικωνίτου, διὰ τῶν σκιερῶν στοῶν καὶ τοῦ βαπτιστηρίου, τοῦ μοναδικοῦ τούτου μνημείου τῆς πολιᾶς τοῦ ναοῦ ἀρχαιοτήτος, φθάνομεν πρὸ τοῦ φρεάτος.

Ἦδη διακρίνομεν τὸ λάβαρον τοῦ ὑπὸ τὸν φίλον κ. Περιφανάκην Συλλόγου Σύρου ἢ Ἐκατονταπηλιανῆ, ἐρυθροῦν χρυσοῖς γράμμασιν καὶ διὰ θαυμασίας εἰκόνας τοῦ ναοῦ, κεντητῆς, κατακοσμούμενον, ὡς καὶ ἐκείνο τοῦ Συλλόγου Πειραιῶς ὑπὸ τὸν κ. Βραχύν.

Τὸ ὄρολόγιον τῆς Ἐκατονταπυλῆνης ἠχέει τὴν ἐνάτην καὶ ἡμίσειαν, ὅποτε παρατηροῦμεν κινήσεις τινὰς τῶν ἐπὶ τῆς τάξεως τοῦ Ναοῦ τεταγμένων, ἐξ οὗ ἐννοοῦμεν ὅτι κατὰ συμβαίνει. Εἰς ἐρώτησίν μου, ὁ καθίδρος παραστάτης καὶ ὀδηγός μου Κ. Ναυπλιώτης μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι «θὰ γείνη ἡ λιτανεία.»

Τὰ ἀργυρὰ ἑξαπτέρυγα, τὰ λάβαρα, οἱ ἀργυροὶ φανοὶ εἰσὶν εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ. Ἦδη ἡ εἰκὼν τῆς θεοτόκου καὶ τῆς κοιμήσεως καταβι-

βάζονται από το θαυμάσιον τέμπλον. Εύλαβείς προσκυνηταί αγωνίζονται τίς να υποβασιτάση μίαν τῶν δύο ἀρχαιοτάτων εἰκόνων, με γέθους θύρας, πεφορτωμένων ἀργύρῳ, χρυσῷ καὶ λίθοις πολυτίμοις, τεκμηρίων τῆς βαθυτάτης λατρείας καὶ πεποιθήσεως τῶν προσκυνητῶν πρὸς τὴν ἀκήρατον Παρθένον. Οἱ ἱερεῖς, τοῦ πλήθους τῶν προσκυνητῶν διαχυθέντος εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ναοῦ πλατείαν καὶ τοὺς περιβόλους αὐτοῦ, ἐξέρχονται μετὰ τῶν ψαλτῶν. Ἐλαχίστη δυστυχῶς στρατιωτικὴ δύναμις ἀποδίδει τὰς τιμάς, ἐν ᾧ ἡ μουσικὴ τῆς Φιλαρμονικῆς Σύρου παιανίζει ὄμοιον ἐμβατήριον πρῶτη καὶ ὁ κόσμος ἀκολουθεῖ.

Κάπου κάπου ἡ μητέρα χάνει τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴν μητέρα. Εὐρίσκονται ὁμῶς. Προχωροῦμεν μέχρι τῆς παραλίας. Ἐκεῖ ἐκ τῶν σημαιοστολιστῶν ἰστιοφόρων πυροβολοῦσι πρὸς χαιρετισμὸν, ἐν ᾧ ἡ «Θεσσαλονίκη» ἀφικθεῖσα ἐκ τῶν νήσων με προσκυνητὰς συρίζει δαιμονιωδῶς. Καὶ οὕτω, ὅτε μὲν τοῦ κλήρου ψάλλοντος, ὅτε δὲ μιᾶς ἐκάστης τῶν δύο μουσικῶν Σύρου καὶ Ἀθηνῶν παιανίζουσῶν προχωροῦμεν.

Ὁ ἀδιάκριτος φωτογραφικὸς τοῦ φίλου κ. Γεωργαλά φακὸς διαιώνισε τὴν λιτανείαν, ὡς ἡ εἰκὼν μας παρίστησιν εἰς τὸν κάτω γυαλὸ ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ διακρίνεται ἡ σημαιοστολιστὸς ἀποβάθρα καὶ ὀλόκληρος τοῦ λιμένας ἡ αἰμασιά, ὁ Μύλος τοῦ Τζώρτζη, ὁ γερανὸς τῆς Ἐταιρίας τῶν Μαρμάρων Πάρου, τὸ Λάβαρον τοῦ Συλλόγου Σύρου, εἶτα τοῦ Πειραιῶς, τὰ ἐξαπτέρυγα, ὀλίγον κάτωθεν τοῦ γερανοῦ καὶ μετὰ τινὰ φανὸν ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν, τὰ ἀτμόπλοια «Θεσσαλονίκη» καὶ «Υδρα» καὶ τὸ πλήθος τῶν προσκυνητῶν. Μετὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ ἀνευ ἐπεισοδίου τινος προχωροῦμεν διὰ τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ, μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἀριστερὰ μόλις προχωροῦμεν καὶ πρὸ τοῦ μεγάλου καφετείου, ἡ οἰκία τοῦ Δημάρχου Μπαίου κατάμεστος Παρίων καὶ ξένων. Πρὸ ἐκάστης οἰκίας καίει θυμίαμα. Πόσον καθαρὰ διατηρημένοι οἱ περίβολοι καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῶν φικιῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ὁδοὺς! Τὰ δώματα καὶ οἱ ἐξώσται τῶν οἰκιῶν κατάμεστοι κόσμου ὅθεν καὶ ἂν διερχόμεθα.

Πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν Ταξιαρχῶν γίνεται παράκλησις ὑπὸ τοῦ κλήρου. Ἄλλ' ὁ κόσμος ἢ κουράζεται ἢ ἔχων οἰκιακὴν τινα ἀσχολίαν φεύγει ὀλίγον κατ' ὀλίγον, εἰς τρόπον ὅστε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς εἰκόνας ἐκ τῶν πεντακισχιλίων προσκυνητῶν μόλις χίλιοι τὴν συνοδεύουσιν.

Ἀληθῶς καὶ ἐγὼ ἐκουράσθην ὁ δὲ φίλος μου κ. Ναυπλιώτης με σύρει σὲ σπῆτι που νὰ πάρωμεν τὸν καφέ. Τὸ πράττω εὐχαρίστως ἔχων ἱκανοποιημένην τὴν συνειδησίμ μου ὅτι εὐρήκα ἀνθρώπους οἵτινες ἐκ θρησκευτικοῦ καὶ μόνον αἰσθηματος ἐλαυνόμενοι, ἐργάζονται ὡς ἐργάζου-

ται, χωρὶς ἀπότερον σκοπὸν κατηλεύσεως τῆς θρησκείας τῶν, ἢ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐπισκοπτομένων τὴν πατρίδα τῶν Πάρου ξένων.

Προσεχῶς ἐκτενὴς περιγραφή καὶ ἱστορία τοῦ Ναοῦ τῆς Ἐκατονταπυλητικῆς.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ

ΛΟΙΠΟΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Εἶπα σὲ σκοτεινὸ τὸ δάσος τὸν καὶ μὲ μου
κα' ὄλα τὰ ξέντρα στεναζὸν βαθεῖα.
Εἶπα σὲ μιὰ πηγὴ αὐτὸν τὸν πόνο
καὶ ἐκλαψαν τὰ κροσταλιένια τῆς νερά.

Τὸν εἶπα σὲ ποιλὶ ποῦ τραγουδοῦσε
καὶ τὸ πουλάκι φέφησε, βουβάθη...
τὸπα σ' ἐν' ἄστρο ποῦ λαμποκοποῦσε
κ' ἐγλώμισε, σκοτεινίωσε καὶ ἐχάθη.

Τὸν εἶπα σ' ἄνθος ταπεινὸ, κρυμμένο
μακριὰ ἀπὸ κόσμου, σὲ πικρὰ χορτάρια
τὸν εἶπα σὲ λουλούδια ποῦ με γέλοια
σὲ λιγερά ἐκρέμοντο κλωνάρια.

Καὶ ὄλα, ὄλα τοὺς με λυπηθῆκαν
ὅταν σιγὴ κλάμα κοντὰ τοὺς
καὶ ἴσως γὰ νὰ με παραμιθίσουν
ἔχυσαν γέρο μου τὸ ἄρωμά τους.

Λοιπὸν, ἀγάπη μου, ὅταν ὄλα
μοιράζονται τὸν πόνο μου καὶ κλαίουν
καὶ τ' ἀεράκι αὐτὸ περνῶντας
τὰ δάκρυά μου σβύνει ποῦ με καίουν,

Ἄφοῦ γιὰ σένα, κλαίω καὶ πονῶ
γλυκιά μου φίλη, σὺ δὲ θὰ θελήσης
στὴν ποθητὴ σου ἀγάλη νὰ με κλείσης;

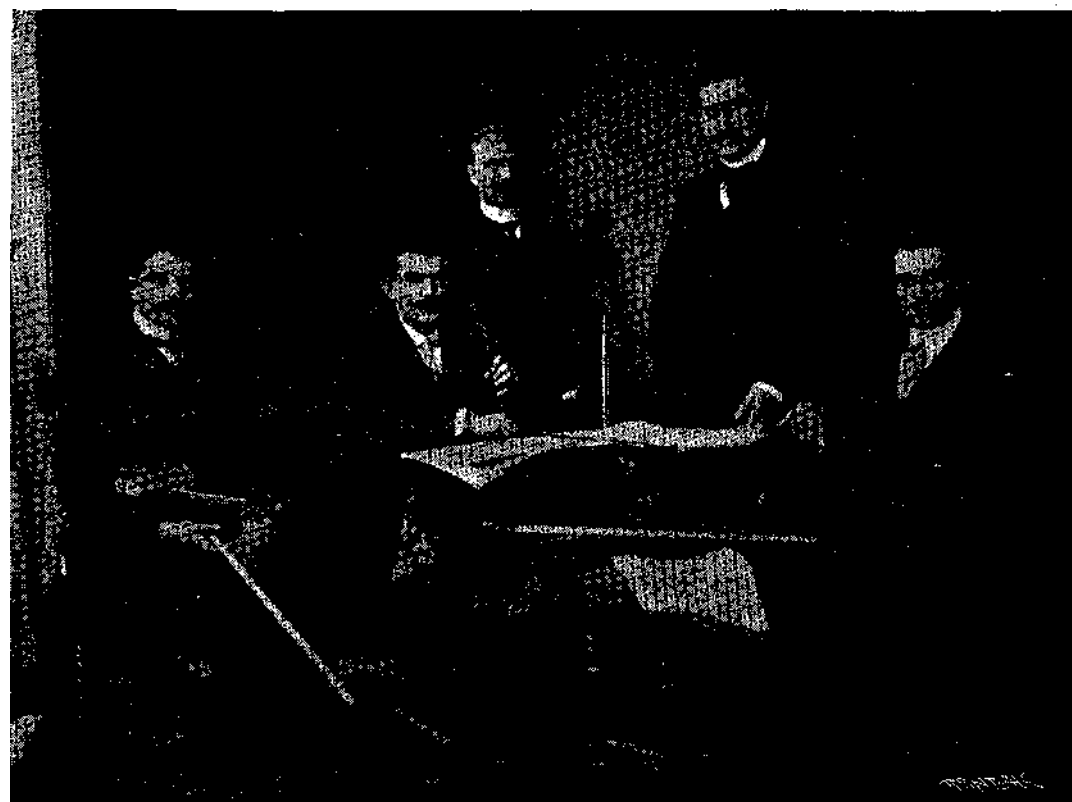
ΦΟΙΒΟΣ ΑΔΡΙΑΣ

ΕΛΑ ΕΚΕΙ

Σὲ θολωμένο οὐρανὸ, σ' ἀστέρια μαυρισμένα
καὶ σὲ φεγγάρι ποῦ γλωρὰ βγαίνει σὲ μεδρα νέφη
σ' ἀγριεμένη θάλασσα, κύματ' ἀνδριωμένα
καὶ εἰς βουνὰ ποῦ ἡ καταχνιά καὶ ἡ μαυρίλα στέφει

Ἐλα ἐκεῖ ν' ἀναίβουμε ψηλά, μακριὰ νὰ βροῦμε
σὲ δάχτυλα χιονέπλεκτα καὶ ἀνεμοδαρμένε
ἐκεῖ νὰ χτίσωμε φωλιὰ κ' ἔρωτα νὰ χαροῦμε
ἀστροπελέκια καὶ βροντὲς ποτὲ μὴ φοβηθοῦμε

ΣΟΦΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΟΙΝΙΤΕΤΟ

Ἄν δυνάμεθα νὰ προῖδωμεν τί καλλιτεχνικὰς ἀπολαύσεις μᾶς προετοιμάζει ἡ ἐφετεινὴ χειμερινὴ κίνησις τῆς πρωτευούσης μας, ἀλλὰ εἶνε ὀλοφάνηρον διὰ αἱ ἱστορικαὶ συναυλίσαι τὰς ὁποίας προαγγέλει τὸ Ἑλληνικὸν Κοινιτέτο θὰ χαιρετηθοῦν ἀπὸ κάθε φιλόμουσον με ἄπειρον χαρὰν. Καὶ εἶνε ἐντελῶς ἀσυνείθιστον διὰ τὸν τόπο μας, ὅπου κάθε σχέδιον καὶ κάθε προσπάθεια πρὶν ἀκόμη ἀποκροσταλλωθῶν εἰς αὐτοὺς ποῦ συνέλαβον τὴν πρωτοβουλίαν, τείνουν νὰ γίνουν κούνημα—εἶνε, λέγω, ἐντελῶς ἀσυνείθιστον ἐκεῖνο ποῦ πρὸ τινος συντελεσθῆ ἐντελῶς μουσικῶν, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ προσφερθῆ εἰς τὴν διψασμένην ἀπὸ καλλιτεχνικὰς συγκινήσεις Ἀθηναϊκὴν κοινωσίαν. Ἐδύχημα προχθὲς τὸ βράδυ νὰ παρενρεθῶ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς καλὰς ὥρας τῆς μελέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινιτέτου. Οὕτε ἤξευρα. οὕτε ἐφανταζόμην ποτὲ διὰ ἡμποροῦσε νὰ ὑπάρχη εἰς τὰς Ἀθήνας ἕνα τέτοιον πρᾶγμα! Κατὰ σύμπτωσιν εὐρεθεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Καλομοίρη πρὸς ἐκπλήρωσιν κοινωτικῆς ὑποχρεώσεως εὐρέθην ἐκκλητικὸς πρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινιτέτου! Φυσικὰ τὴν ὄραν ἐκείνην ὅπου ὄλοι τοὺς ἀφωσιωμένους εἰς τὴν μελέτην ἐδρίσκοντο γονατισμένοι πρὸ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ τῆς Τέχνης, ἡ παρουσία μου δὲν θὰ τοῖς ἦτο εὐχάριστος. Τὸ Ἑλληνικὸν κοινιτέτο εἶχε δοκιμὴν τῶν ἔργων τὰ ὁποία προσεχέστατα θὰ παρουσιασθῶν ἐνώπιον τοῦ κοινῶ τῆς πρωτευούσης. Ἦκουσα καὶ δὲν

ἐπίστευσα ἐκύτταξα καὶ ἀμφεβάλλα ἂν καλῶς ἀντελαμβάνομην! Ἡ τελειότης, ἡ δύναμις, ἡ ἐκφρασις μαζὺ μετὰ τὴν ἀγάλην καὶ τὸν πόθον ποῦ ἐβγαίνει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ κούφια κορμιά τῶν μικρῶν δογμάτων, ἦτο κἄτι ὑπέροχον, κἄτι ἀφάνταστον.. καὶ ὅστερα ἡ δύναμις, ἡ ἰσχὺς, τὸ ἐπιβάλλον τοῦ πιάνου κάτω ἀπὸ τὰ χαλύβδινα δάκτυλα τοῦ κ. Καλομοίρη!

Ἄλλὰ τί νὰ πρωτοπροσφθῶσω νὰ εἶπω εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς. Μοῦ φαίνεται πῶς καὶ μόνον τὰ ὀνόματα τῶν ἀποτελούντων τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτὴν Πεντάδα φθάνουν ν' ἀντικαταστήσουν ὅλους τοὺς τίτλους καὶ ὅλους τοὺς ἐπαίνους οἰονδήποτε κοινῶ. «Καλομοίρης, Χωραφᾶς, Καζάκης, Οἰκονομίδης, Γαϊδεμβέργερ». Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτὰ ὁποιαδήποτε ἐξέλκειν καὶ ἂν λάβῃ ἡ Τέχνη εἰς τὴν πατρίδα μας, θὰ μένουν πάντα μετὰ ὀλοφάνηρον στοιχεῖα χαραγμένα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς καλλιτεχνικῆς μας σταδιοδρομίας. Εἶνε μιὰ ὄραία, μετὰ πραγματικὴν εἰσοδὸς ἀπὸ τὰ ὄραια τῆς καλλιτεχνικῆς ἀκροβασίας εἰς τὸ ἀληθινὸν σιάδιον τῆς πραγματικῆς μουσικῆς. Μετὰ τῆς ὑπερανθρώπου δὲ προσπαθείας ποῦ καταβάλλει τὸ ὄρετόν μας διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς μουσικῆς, τὸ Ἑλληνικὸν Κοινιτέτο ἀσφαλῶς θὰ τοῦ εἶνε ὁ ἀπαραίτητος συντρόφος εἰς τὴν εὐγενικὴν καὶ ἐξανθρωπιστικὴν αὐτοῦ δροσίν.

Φ. Μ.

ΤΑ ΕΦΕΤΕΙΝΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ἡ ἐφετερινὴ θερινὴ περίοδος ἔπαυσε γόνιμος, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν παραγωγὴν νέων Ἑλληνικῶν θεατρικῶν ἔργων. Διάφοροι ἐκ συνηθιστοῦ καὶ μὴ συγγραφεῖς ἐκρίναν ἀναγκαῖον ἴσως νὰ δώσωσιν ἕκαστος αὐτῶν ἀνὰ ἓν ἔργον —μερικοὶ μάλιστα καὶ δύο—διὰ νὰ μὴ μείνη φαίνεται νεκρὰ τὸν τρόπον τινὰ ἡ περίοδος αὕτη διὰ τὸ ἑλληνικὸν θέατρον.

Ἡμεῖς ἐδῶ προυθέμεθα μόνον τὰ ἐκφέρωμεν εὐκρινῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως τὰς κρίσεις μας, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶνε περιληπτικαί, δι' ἕνα καστον τῶν ἔργων αὐτῶν, σημειώνοντες ταῦτα κατὰ σειρὰν, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων, καθὼς ἐδόθησαν εἰς τὰ διάφορα ἐνταῦθα θέατρα.

ΚΥΒΕΛΗΣ (θίασος Κυβέλης κ.τ.λ.) «**Παλῆς ἀγάπης**» μονόπρακτος σκηνὴ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου, γραμμὴν εἰς γλώσσαν μὲν γλαφυράν, ἀλλὰ μὲ ὑπόθεσιν ἄνευ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐν γένει ἀκολαίσθητος, ἄτιμος καὶ ἀτελής.

Τὸ «**Ψυχοσάββατο**» μονόπρακτον δράματιον τοῦ κ. Γ. Ξενοπούλου, πρωτότυπον καὶ ἐνδιαφέρον καὶ πᾶσι εἰς τὴν ἐξέλιξίν του, ἀλλὰ στερομένο εἰς μερικὰ σημεῖα τῆς φυσικῆς τρόπον τινὰ πραγματικότητος σκῆμα δὲ καὶ καλλὴ τεχνικῆς δυνάμεως.

Ἡ «**Γατίτσα**» τοῦ κ. Μ. Ἰωσήφ μονόπρακτον ἔργον μὲ χρωματισμόν, μὲ χάριν, μὲ φυσικότητα διαλόγου.

Ἡ «**Ἰδὺλά**» τοῦ ἴδιου κ. Ἰωσήφ, τρίπρακτον ἔργον, δοθὲν τὴν αὐτὴν μὲ τὴν «Γατίτσα» ἐσπέραν μὲ ὑπόθεσιν ἀπορρέουσαν, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ συγγραφέως ζωῆς, ἀλλ' ὄχι καὶ τόσο ἐνδιαφέρουσαν, πλὴν ὁμοῦ γραμμῶν μὲ πολλὴν δυνάμιν καὶ ἐπιμέλειαν. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἔργα ταῦτα πρωτηγωνίστησεν, ὡς γνωστὸν, κατ' ἐπανάληψιν ὁ ἴδιος συγγραφεύς, παίξας μὲ θαυμαστὴν τέχνην.

«**Λέων Μαρίας**» καὶ «**Κρυφὴ ἀγάπη**» τῆς κ. Ἀργυρῆς Σακελλαρίου. Ἐδόθησαν μαζί τὴν αὐτὴν ἐσπέραν. «**Λέων Μαρίας**» ἔργον 2πρακτον μὲ ὑπόθεσιν γεμάτην πλοκῆν καὶ ἐν-

διαφέρον, μὲ διάλογον ἐπιτυχῆ, ἀλλ' ὄχι ὁμοῦ καὶ τόσο καλῶς ψυχολογημένον καὶ μάλιστα εἰς τὸ τέλος. «**Κρυφὴ ἀγάπη**» μονόπρακτον ἐρωτικὸν εἰδύλλιον, ἄνευ πρωτοτυπίας τινος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, πλὴν ἐπιτυχῆς κατ' ὅλα τὰ ἄλλα.

Τὸ «**Χερουβείμ**» τοῦ κ. Γ. Ξενοπούλου, 3πρακτος κωμῆς ἡθοιογραφικῆς μᾶλλον. Ὁ κ. Ξενοπούλος ὁμοῦ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη παρὰ τὴν ἀξίαν του μάλιστα ὡς συγγραφεύς, καὶ διὰ τοῦ ἔργου του αὐτοῦ. Διότι ἐκτός τοῦ ὅτι ἐστερεῖτο τοῦτο-πλοκῆς καὶ ἐνδιαφέροντος, ἦτο ἄτιμον εἰς τὰς σκηνάς του, μὲ πλείστας ὑπερβολὰς καὶ ἀτελείας ἀκόμη, καὶ ἐν τέλει μὲ λόσιν ἄνευ χάριτος, ἀτελή. Τὸ ἔργον ἐν τούτοις ἐστηρίχθη, ἀλλὰ χάρις ὁμοῦ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἡθοιοποιῶν ἐκτέλεσιν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν τῆς κ. Κυβέλης.

Τὸ «**Μαῦρο χέρι**» μονόπρακτον δραματικὸν ἔργον τοῦ κ. Δ. Ταγκοπούλου, μὲ ὑπόθεσιν πρωτότυπον καὶ καλῶς περιεργον. Τὸ ἔργον ἐπέτυχε καλῶς, κατ' ὅσον ἦτο γραμμῶν μὲ πολλὴν δυνάμιν, ἐπιμέλειαν καὶ χάριν καλλιτεχνικῆν.

Ἡ «**Μπλόφες**» 3πρακτος φάρσα τοῦ κ. Θ. Συνοδινῶ. Ἄν ἡ ὑπόθεσις ἢ μᾶλλον ἡ βάση τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ δὲν παρομοιάζε καμμίαν ἀπολύτως πρωτοτυπία, αὐτὸ ὁμοῦ τοῦτο τὸ ἔργον κρινόμενον ἄλλως ἦτο τελείως ἐπιτυχημένον. Διότι καὶ ὁ διάλογος αὐτοῦ γοργὸς καὶ ζωηρὰ χρωματισμένος ἦτο καὶ οἱ χαρακτήρες κάλλιστα διαγεγραμμένοι καὶ ἐν γένει αἱ σκηναὶ μὲ τὰ ἀπρόοπτα πάντοτε ἐπεισόδια τῶν ἦσαν γεμάται πλοκῆν, χάριν, τέχνην, καὶ φαιδρότητα ἀδιείλεστον.

Τὸ «**Αερόπλανον**» οἱ «**Ερασιτέχναι**» καὶ ὁ «**De—Effusis**» μονόπρακτοι κωμῆδες τοῦ κ. Β. Κολοκοτρώνη δοθεῖσαι μαζί τὴν αὐτὴν ἐσπέραν. Χωρὶς νὰ κρίνωμεν χωριστὰ κάθε μίαν, ἀρκούμεθα νὰ εἰπώμεν μὲ δύο λέξεις καὶ διὰ τὰς τρεῖς, ὅτι ἦσαν ἐπιτυχεῖς καὶ πρωτότυποι σκῆμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτῶν. Ἀτυχῶς ὁμοῦ ἢ ἐκ μέρους τῶν ἡθοιοποιῶν τῶν λαβόντων μέρος ἐκτέλεσις ὑπῆρξε μετρία.

«**Όταν βραδυάζη**» μονόπρακτον δράματιον τοῦ δημοσιογράφου κ. Γ. Κορομηλά, γραμμῶν μὲ πρωτοτυπίαν ὑποθέσεως, μὲ τεχνικὴν ἀπλότητα γλώσσης, ἀβίαστον καὶ καλῶς ἐν συνόλῳ ψυχολογημένον.

Ἡ «**Γυναίκα**» μονόπρακτος καὶ ἑμμετρος κωμῆς τοῦ ποιητοῦ κ. Ι. Πολέμη, γεμάτη πρωτοτυπίαν, ἀρετὰ πνευματώδης καὶ χαριτωμένη. Ἀμφοτέρω τὰ ἔργα ταῦτα ἐπαίχθησαν τὴν αὐτὴν ἐσπέραν.

ΑΤΤΙΚΟΝ (θίασος Μαρίας Κοτοπούλη—Ι. Παπαϊωάννου) «**Μὲ κάθε θυσία**» τῆς κ. Πετρούλας Ψηλορείτου, ἔργον 4πρακτον—κατόπιν ὁμοῦ ἐγένετο 3πρακτος—μὲ δραματικὴν κοινωνικὴν ὑπόθεσιν καὶ κάπως ἐνδιαφέρουσαν, πολὺπλοκον, μὲ γλώσσαν κωμικήν, ἀλλ' ὄμοῦ ἄτεχρον, ἀψυχολόγητον, προσκορῶν εἰς τὰς σκηνείας τὸν τρόπον τινὰ καὶ τοὺς δρους τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἡ «**Ἀττικὴ ἐπιθεώρησις**» ἢ ὁ «**Κινηματογράφος τοῦ 1911**» ἐπιθεώρησις τοῦ κ. Πολ. Δημητρακόπουλου. Ὁ κ. Δημητρακόπουλος δυνάμεθ' ἀπροκαλύπτως νὰ εἰπώμεν, ὅτι καὶ διὰ τῆς ἐφετερινῆς του ταύτης ἐπιθεωρήσεως δὲν ἐπέτυχε σπουδαῖα πράγματα ἢ σχεδὸν δὲν ἐπέτυχε τίποτε. Διότι ἐξαιρουμένων ὀλίγων μόνον σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐπιτυχεῖς, ὡς λ. χ. ἡ σκηνὴ τοῦ γλεντζέ, ἢ τῶν λογικῶν κατόπιν κ.τ.λ. αἱ περισσότεραι ἦσαν ἄνευ ἐνδιαφέροντος, ἄνευ σαύρας εὐφροσύνης καὶ μᾶλλον ἀνύσοι, κακότεχνοι, ἄτιμοι, ἀτελεῖς. Εἶχον ὁμοῦ ὄραϊα ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸν τραγῶδια καὶ διάφορα τετραστιχα, τὰ ὁποῖα ἦσαν πάντοτε ἐλίκευρα.

«**Όταν ἀγαπῶμεν**» 3πρακτον δραματικὸν ἔργον τοῦ κ. Ἡλ. Βουτιερίδου, μὲ ὑπόθεσιν κοινωνικὴν, ὄχι ὁμοῦ καὶ τόσο πρωτότυπον, ὄχι ἦτον γεμάτη πλοκῆν καὶ ἐνδιαφέρον, μὲ τὰς δραματικὰς τῆς λεπτομερείας, αἰτινες κατεσκευασθησαν τοὺς θεατὰς. Ἐν γένει δὲ τὸ ἔργον εἶχε πολλὴν δυνάμιν δραματικὴν καὶ ἦτο καλῶς φιλοσοφημένον καὶ εἰς τὰ πλείστα μέρη ψυχολογημένον. Ἐπίσης καὶ ἡ διαγραφὴ τῶν προσώπων ἐπιτυχῆς.

Οἱ «**Μπαμπάδες τῆς Ἀφροδίτης**» κωμῆδες εἰς πράξεις τρεῖς τῆς κ. Φούλας Δεξιλλῆ, διὰ τῆς ὁποίας ἠθέλησεν, ὡς γνωστὸν, ἡ συγγραφεὺς νὰ σατυρίσῃ τὴν ἐρωτοληψίαν τῶν γεροντοπαλληκάρων πρὸς τὰς δευτέρας, ἀλλ' οὐδόπως τὸ κατώρθωσε. Τὸ ἔργον τῆς (;) δὲν παρομοιάζε τίποτε ἄλλο, εἰμὴ μίαν ἀουρατησίαν σκηνῶν, χωρὶς καμμίαν δηλαδὴ σειρὰν ὑποθέσεως, κακότεχρον ἐπιτελῶς, χωρὶς χρωματισμόν, ἀνούσιον καὶ χωρὶς καμμίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον φαιδρότητα νὰ προκαλῆ μεταξὺ τῶν θεατῶν.

Ἡ «**Ρίτα**» τοῦ κ. Κ. Λαδοπούλου 3πρακτον δράμα οἰκογενειακῆς φύσεως, ἀπὸ ἐκείνα

τὰ δράματα, τὰ ὁποῖα ὄχι σπανίως συμβαίνουν εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν συζύγων. Τὸ ἔργον καίτοι ἐστερεῖτο πλοκῆς καὶ εἰς μερικὰ τοῦλάχιστον σημεῖα δὲν ἦτο καλῶς ψυχολογημένον, ἐν τούτοις ἦτο ἀρετὰ κατὰ τὰ ἄλλα καλόν, διότι καὶ αἱ σκηναὶ του αἱ ἀπείρως μάλιστα συγκινητικαὶ ἦσαν καλῶς τακτοποιημένα καὶ ὁ διάλογος αὐτῶν ἤρεμος καὶ κομψός, χωρὶς τίποτε νὰ εἶχη τὸ περιττόν, ἀλλὰ πολλὴν τεχνικὴν καὶ μὲ βαθείας ἐννοίας. Ἐπίσης οἱ χαρακτήρες ἐπιτυχῆς.

Τὸ «**Πανόραμα τοῦ 1911 1912**» τοῦ κ. Μωραϊτίνη, ἐπιθεώρησις εἰς πράξεις 3. Ὁ κ. Μωραϊτίνης ἠθέλησε νὰ γράψῃ ἐπιθεώρησιν, ἀλλὰ τὸ ἐσκέφθη ἀργά. Τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐπρεπε νὰ σατυρίσῃ, τὰ ἐπῆραν αἱ δύο προηγούμενα ἐπιθεωρήσεις. Συνεπῶς ἐστερεῖτο ὀλίγου καὶ μερικὰ μάλιστα σκηναὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως του αὐτῆς ἦσαν κάπως περιτταί. Ὅχι ἦτον ὁμοῦ, πρέπει νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὄμοῦ σχεδὸν ἦσαν γραμμῶν μὲ εὐφρῶν σάτυραν, μὲ χάριν, μὲ τέχνην, μὲ ἐπιμέλειαν ζηλευτήν. Ἐπίσης δὲ καὶ τὰ τραγῶδια τῶν πολλῶν εὐμορφῶν καὶ μελωδικά.

Ἡ «**Ἀίμνη ποῦ φουσκώνει**» 3πρακτον δράμα τοῦ κ. Ζ. Μακρῆ, σοσιαλιστικῆς μᾶλλον φύσεως, μὲ θέμα μίαν ἀπεργίαν ἐργατῶν, τῆς ὁποίας τὰ ἐπακόλουθα λαμβάνουν δραματικὴν μορφήν κ. τ. λ. Τὸ ἔργον καίτοι μερικὰ του μέρη δὲν εἶχον τὴν πρέπουσαν δυνάμιν καὶ σκηνῶν συνάμα μεταξὺ τῶν, ἐν τούτοις δύνασαι νὰ θεωρηθῇ ἐπιτυχῆς. Ὁ διάλογος τῶν σκηνῶν ἤρεμος ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον καὶ καλός, καθὼς καὶ τὰ πρόσωπα ὄμοῦ ἐπιτυχῶς διαγεγραμμένα.

Ἡ «**Ἰόλη**» τετράπρακτον δράμα μὲ ἐρωτικὰς περιπετείας τοῦ ποιητοῦ κ. Ἀρ. Προβλεγγίου. Τὸ ἔργον αὐτὸ ὡς θεατρικὸν δὲν ἦτο ὅπως ἐπρεπε ἐμπνευσμένον ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ἀλλ' εἶχεν ὀλίγον δυνάμιν δραματικὴν καὶ φιλοσοφικὴν τῶν σκηνῶν του καὶ χαρακτήρας ἐπιτυχῆς. Πάντως ἂν ἐγράφετο μὲ μεγαλειότητα ἐπιμέλειαν θὰ ἐσημείωνεν ἀρετὴν ἐπιτυχίαν.

Ὁ «**Δοξαγός**» τοῦ κ. Ν. Μαρσέλλου, τρίπρακτον στρατιωτικὸν δράμα μὲ πρωτοτυπίαν θέματος, μὲ πλοκῆν, μὲ ἐξέλιξιν σκηνῶν ζωηρῶν καὶ καλῶς διεσκευασμένων. Τὸ ἔργον ἐχειροκροτήθη ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε κοινῶν.

Ἀθήναι

ΧΑΡΑΛ. Δ. ΚΟΥΤΗΦΑΡΗΣ

ΧΑΡΑ ΣΤΟΝΕ

Χαρά στο νεύρ σου ταιρή του σέ κάνει, ὦ Παρθένα,
Μέσ' εἰς τῆς χαρῆς θε να μπλεχθῆ και κειδὸς ὡσάν
[εἰσένα]

Και σάν γυρνᾷ γιά να εἶη τῆ λυγερῆ σου τῆ ματιᾷ.
Εἰς τοῦ ἀνάφτης πάλι τῆ τρομοσβύνοσα φωτιᾷ.

Φωτιᾷ σου ἀνάβει στή καρδιά,
Φωτιᾷ σου δένε σβύνει
Γιατί μιὰ μόνη σου θωριά,
"Άλλο λαμπρὸ τῆς δίνει.

Χαρά στους ποῦ τὰ φημισσε μὲ σὲ ροδοπλασμένη,
Εἰς να περάση αὐτὸ τὸ βιό, ὦ κόρη ζηλεμένη,
"Άπότιστο ἀπὸ κλάψες, και τόσους καῦμούς
"Όπου μᾶς παραδέροννε τοὺς δύστυχους θνητούς.

Κόρη μιὰ ἰόνη σου ματιᾷ
Τρελλαίνει τὸν καθένα,
Και μέσ' εἰς τὸ διάβη σου, κακιά,
Κουφάρι' ἀφίντις λαβωμένα.

Λευκωσία

ΠΟΛ. Α. ΚΥΠΡΙΑΝΙΔΗΣ

ΠΩΣ ΑΠΘΗΗΣΚΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου ἀπο-
θνήσκουν μὲ μεγάλην γαλήνη. Καὶ ἀντιμετωπίζουν
τὸν θάνατον μὲ γενναιότητα. Ὅπως ὁ Βίκτωρ
Ὀυγκώ και πολλοὶ ἄλλοι.

Ὁ Ρουσσὸ κατά τὰς τελευταίας του στιγμᾶς ἐζή-
τησε νὰ τὸν μεταφέρουν πλησίον τοῦ παραθύρου,
διὰ νὰ ἴδῃ μιαν φορὰν ἀκόμη τὴν δόξαν τοῦ ἡλίου.

Ὁ Γκαίτε ἐζήτησε νὰ ἀνοίξουν τὰ παραθυρό-
φυλλα και τὰ παραπετάσματα κρουγάζον "Μέ-
ρι λάιτ... Φῶς, περισσότερον φῶς".

Ὁ Πετρούχης εὐρέθη ὡς γνωστόν, νεκρὸς εἰς
τὴν βιβλιοθήκην του μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην
ἐπάνω εἰς ἓν βιβλίον.

Ὁ Βαρθελεμῦ ἀνεγίνωσκε τὸν Ὁράτιον, ὅτε ἡ
χεὶρ του, ἡ ὁποία ἐπάγωσεν, ἀφήκε νὰ πέσῃ τὸ
βιβλίον και ἡ κεφαλὴ του ἐκλίενεν πρὸς τὴν μίαν
πλευρὰν ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀποκοιρεῖται. Ὁ
ἀνεπιὸς του ἐνόησεν ἀμέσως, ὅτι ἦτο νεκρὸς.

Ὁ Μπαίλε ἐνῶ ἔκρινε διορθώσεις τοῦ ὄραίου
του ἔργου "Λεξικὸν τῆς ἱστορίας και τῆς κριτικῆς".

Ὁ μέγας ποιητῆς τῆς Ἀγγλίας Κῆτς ὁ ὁποῖος
ἀπέθανεν εἰς τὴν Πώμην τὸ 1821 εἰς ἓνα φίλον
του ὁ ὁποῖος τὸν ἠρώτησε τί αἰσθάνεται, ἀπάντη-
σεν: «Αἰσθάνομαι ὡς νὰ φέωνται ἐπάνω μου μαρ-
γαρίται».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

GRAECIA. Organe du monde Grec et Philhala-
lene—Revue mensuelle illustrée. 41 R^o St. Ger-
main Paris.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ Μηνιαῖον καλλιτεχνικὸν περιο-
δικόν. Ἔτος 11. Διευθυντῆς Δ. Ι. Καλιογερόπου-
λος. Ὅδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α. Ἐλήφθη τεύ-
χος 126 Ἀβγούστου 1911. Παρακολουθεῖ τὴν παγ-
κόσμιον καλλιτεχνικὴν κίνησιν και τὴν φιλολογίαν.

ΔΗΜΗΤΡΑ Δεκαπενθήμερον εἰκονογραφημένον
γεωργικὸν περιοδικόν. Διευθυντῆς Ι. Α. Χατζό-
πουλος Γαλατῆ Κων/πολις.

ΑΤΛΑΝΤΙΣ. Μηνιαῖον εἰκονογραφημένον περιο-
δικόν, καλλιτεχνικώτατον ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς
γλωσσῆς ὁμονύμου μεγάλης ἐφημερίδος τῆς Ν.
Γόρκης Διεύθυνσις. Atlantis P. O. Statton E.
New York.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ. Μηνιαῖον Εἰκο-
νογραφημένον. Συνδρομὴ Ἔτησίᾳ φρ 25. Ὅδὸς
Μενάνδρου 88. Ἀθήναι. Ἐξεδόθη τὸ 45ον τεύχος,
ἔτος Δ'.

LES VEILLÉES DES CHAUMIERES. Jour-
nal illustré paraissant le Mercredi et le Samedi
Abonnement d'un an (étranger). 9 Fres-Quai des
Grandes Augustins Paris.

ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ. Μηνιαῖον περιοδικόν, φιλολογι-
κόν. Ἔτος Β'. Ἐν Ἐμβόρῳ, Διευθυντῆς Κ. Για-
νίκης.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ὁ λοχίας. Νὰ θυμηθῆς, στρατιώτη, τὴ
σοῦπα στὸ σισίτιο.

Ὁ στρατιώτης. Δὲν θυμοῦμαι τί μοῦ 'περ
κὺρ λοχία.

Ὁ λοχίας. Πέντε μέρες τότε κράτησι γιά νὰ
μ' ἐννοεῖς και πέντε γιά νὰ μὲ θυμάσαι.

Μεταξὺ δύο στρατιωτῶν:

— Καλὰ, μὰ γιατί, ὄρε, νὰ μᾶς ὑποχρεώ-
νουν νὰ μᾶς μάθουνε τὰ προστάγματα γαλ-
λικά, δὲν ἦτανε εὐκολώτερο αὐτὸς ποῦ εἶναι
ἕνας νὰ τὰ μάθῃ Ἑλληνικά;

— Τί λὲς ρέ, κουτέ, τότε λοιπὸν θὰ λεγό-
τανε Ἑλληνικὴ Ἀποστολή, ὄχι Γαλλικὴ
Ἀποστολή.

— Ἄ, καλὰ λές, κατάλαβα.

— Καὶ πῶς ἐνόησες ὅτι ἡ κόρη μας ἔκανε
προόδους στὸ πιάνο;

— Δὲν ἤθελα και πολὺ καῦμένε! Νὰ οἱ
γεῖτονες ἔκασαν παιὰ νὰ μουμουρίζουν....

— Ἄχ! τί παληόκαιρος, καῦμένη Δημη-
τρούλα. Πῶς εἶσαι τώρα; Ὁλος ὁ κόσμος
εἶνε ἄρρωστος.

— Μὰ ἀφοῦ οἱ γεροὶ ἄρρωσταίνουν, θέλεις
οἱ ἄρρωστοὶ νὰ γίνουν καλὰ;

Μεταξὺ συγγραφέων.

— Ἐγραψες, σὺ Τίτη, κανένα πρᾶγμα ποῦ
νὰ σοῦ ἔφερε κέρδος;

— Πῶς! Ἐγραφα στὸν πατέρα μου. «Στείλε
μου κάτι γιατί εἶμαι ἄρρωστος». Καὶ ἔλαβα
δύο εἰκοσιπεντάρικα.....

— Εἶνε ἡ μόνες γραμμὲς ποῦ μοῦ ἔφερα
κέρδος.